

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čepkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Strahote današnje zračne vojne

Morala in odpornost naroda

Pazljivo oko že v ozračju zapazi bombe, ki padajo na zemljo. Te bombe imajo več razdiralne moči, kot so jih imele vse vojne, ki jih je vodil Aleksander Veliki. Niti en vojak noče pomisliti na posledice strahotne eksplozije. Bolj redko zadene bomba kako tvornico ali zalogo streliva. Kakšna je torej korist takega bombardiranja? Napadalcu trdijo, da takšno bombardiranje uničuje moralo, manjša odpornost naroda in prepreči sleherni odločni protinapad.

Propast vojne in človeka!

Vojna propada. Zdaj to ni nobena vojna več, ampak je ubijanje, odkrita in preišljena morija. Dandanašnji se ne bori več človek proti človeku in narod proti narodu. Vojne napovedi ne izzivajo več spoštovanja. Zares, zdaj je vojna propadla.

Tudi človek je propadel. Ko je Napoleon obkolil s svojimi četami kak kraj, ni bilo na bojišču niti enega otroka. Tudi Džingiskan ni napadal neoboroženega ljudstva.

Dandanes niti obrambno orožje ne more nikogar zaščititi spričo nenadnega napada. To, kar je bilo nekoč bojno polje, je zdaj prostor, kjer so ženske in otroci. Ožjega bojišča dveh nasprotujočih se vojsk, kjer je polno smrtno nevarnosti, dandanes sploh ni. Dandanašnji rovi so mnogoštevilne jame v zemlji. Niti nekoliko kilometrov obsežen prostor kopne zemlje ali vode ni spričo letalstva nikakršna ovira. Dve ali tri take ptice morejo leteti tako visoko, da jim ne preti nobena nevarnost.

Bombniki letijo v višini 4000 in še več metrov, tako da je ponoči slišati samo brnenje njihovih motorjev. S seboj imajo najmodernejše pripomočke za uničevanje, ki se odlikuje s svojo silo in točnostjo zadetkov. Prenašajo kar na tone materiala z velikansko silo ubijanja.

Čim so ti neznanski jastrebi nad kakim mestom, pa v hipu stresejo iz sebe vse svoje bombe. Spodaj pod njimi živijo ženske in otroci. Tisto, kar te ženske prav tedaj delajo, ali kupujejo, ali spijo, ali se jokajo, ali smejejo, prav nič ne predrugači smeri bomb, ki padajo izpod neba. To je dobrota sodobnega človeštva. Uboge roke, ki se dvigajo v nebo, so brez moči in ne morejo ničesar obvarovati, ko se zaslišijo eksplozije bomb.

Podirajo se hiše, pokajo kanalizacijske cevi, razpadajo ceste na kose in iz velikih državnih poslopij se vali dim v obraz meščanom, ki kot brez uma begajo sem ter tja. Za onega, ki vse to opazuje iz ozračja, pomeni to, da je dobro zadel. Klicev na pomagaj ne sliši tako visoko.

Od tistih časov, ko so ameriške Indijance na debelo morili, niso bili nedolžni ljudje nikdar več tako izpostavljeni vsem strahotam, kot so v sedanji vojni. Letalski napadi v ozadju fronte so zato, da se prestraši vojak, ki se bori na bojišču, pa se na to zave, da so njegova žena, mati, otroci, sestre in bratje v smrtni nevarnosti, navzlic temu, če se on še tako junaško bori na fronti.

Ne več vojska proti vojski, ampak ves narod proti vsemu narodu

Dandanašnji ni vojna nič več borba med dvema vojskama, ali človeka s človekom. Zdaj je to borba med dvema narodoma, ki sta — kakor kaže — najbolj zadovoljna, če drug drugemu pokončata vsa mesta in bivališča z moškimi, ženskami in otroki vred. Ranjence smatrajo za nekakšne bodoče vojake. Bolnišnice, Rdeči križ, usmiljenke in bolničarke — vse to se jim dozdeva kot pomožne vojne edince. Danes se bije ves narod z drugim narodom in ni več nobenega nevojaka. Zato je treba uničiti tudi ženske, otroke, usmiljenke, bolničarke in bolnišnice. S tega gledišča je pač dovoljeno vse, kar je potrebno, da se pospeši popolno uničenje naroda. Kdor bo v tem hi-

Zračni dvoboj med Nemčijo in Anglijo

Nemci so združili dnevne in nočne zračne napade

Način zračnih napadov na Anglijo so doslej Nemci že dvakrat spremenili. V začetku avgusta so napadali angleška mesta z izredno silovitim dnevnim bombardiranjem, nato so prešli v ponočno bombardiranje po angleškem vzorcu, v najnovejšem času pa so združili oba napadalna načina in pošilja nemško letalsko vodstvo bombnike ter lovska letala nad Anglijo podnevi in ponoči.

Obojestransko priznanje

Izgube v teh zračnih bojih so za Angleže in Nemce težke. Angleži odkrito priznavajo, da so povzročile nemške bombe na London zelo občutno škodo, pa tudi Nemci ne prikrivajo, da so priborjeni njihovi uspehi z velikimi žrtvami.

Pretekli teden je minil v neprestanih ter najhujših nemških zračnih navalih na južno Anglijo in predvsem na London. Glede bombardiranja Londona izjavljajo Nemci, da je le povračilo za to, ker so poprej spuščali angleški letalci bombe na razna nemška mesta.

Izjavi maršala Göringa in Churchilla

V zadnjem tednu je vodil nemški državni maršal Göring osebno zračne napade na angleški otok. O teh bombnih napadih je govoril maršal po radiu in izjavil, da gre sedaj za »odločilni udarec na življenjski živec Anglije«. S tem pa še nikakor ni rečeno, da bodo iskali Nemci končni obračun z Angleži samo v zraku. Z zračnimi napadi največjega obsega hočejo Nemci odvzeti Angliji možnost, da bi se zamogla uspešno zoperstaviti nemškemu skrbno pripravljene vpadu po morju, o katerem je rekel angleški ministrski predsednik v svojem radijskem govoru 11. septembra tole: »Nemčija skrbno in neprestano pripravlja svoj napad na Anglijo, kjer se hoče izkrcati. Dobili smo poročila, da se vse nemške ladje zbirajo ob obali od Hamburga pa do Bresta, kjer čakajo izredno močne suhozemske čete na povelje, da se vkrcajo na ladje in skušajo priti na

trejši, bo prej zmagal. Odtod tudi neusmiljeno bombardiranje žensk in otrok. In kako bi drugače mogli do njih, če ne iz ozračja?!

Bombe so najboljša sredstva, da se zlomi udejstvovalni ali nemi odpor v zaledju. Drugo, tudi jako prilično sredstvo, je razdelitev živeža in letakov med prebivalce, ki trpijo lakoto. To manj smrtonosno orožje ima ta smoter, da oslabi moralo ali uniči samozavest.

Po vsem tem niso muke in trpljenje sedanje žene in matere le v tem, da pričakuje vesti od moža ali sina. Dandanašnje ženske in matere so prav tako soudeležene pri obrambi domovine in so prav tako ogrožene po napadih, kakor vojaki sami. Mimo tega pa živimo v tako viteški dobi, ko celo ženske nastopajo kot vojaki z granatami in puškami!

naše otoke. Opozarjam, da moramo prihodnje tedne smatrati kot izredno važne v naši zgodovini. Če se to zgodi, bo položaj za nas bolj ugoden. Ako se Nemčija poskusi izkrcati na naših otokih, ne da bi obvladala angleški zračni prostor, bo spoznala, da je to zelo dvomljivo podjetje. Toda za nas velja samo toliko, da Nemčija pripravlja na vsej črti in v velikanskem obsegu takšen poskus. Več sto prevoznih ladij smo opazili, da se pomikajo iz nemških pristanišč ob evropski obali proti francoskim pristaniščem tja doli do Biskajskega zaliva na španski meji. Nadalje smo opazili skupine po 10 in 12 večjih prevoznih ladij, ki vozijo skozi Rokavski preliv proti jugu v spremstvu vojnih ladij. Ladje gredo od pristanišča do pristanišča. Ladje so pod varstvom obrežnih daljnostrelnih topov. Opazili smo ogromna zbiranja nemških ladij po vseh nizozemskih, belgijskih in francoskih pristaniščih. Tudi na norveških obalah smo opazili zbiranja ladij, ki naj prenesejo armado na angleške otoke. Za temi prevoznimi brodovi pa čakajo na obali velike skupine suhozemske vojske na povelje, da se vkrcajo na ladje, na nastopijo nevarno pot čez morje.«

Angleži skušajo preprečiti vpad z bombardiranjem

Ker se Angleži po navedeni napovedi svoje-ga ministrskega predsednika zavedajo, kaj jim pripravljajo Nemci ob zasedenih morskih obalah, so bili usmerjeni v minulem tednu njihovi zračni napadi na francosko obalo.

Angleški bombniki so po uradnih poročilih silovito bombardirali tisoče nemških ladij in velikih čolnov ob kanalski obali, kjer se pripravlja nemška vojska na vpad v Anglijo. Kakor zatrjujejo nevtralni opazovalci, je bil angleški naval na francosko obalo, kjer je angleški obali najbližja, enako hud ali še hujši, kakor je bil nemški naval na London. Angleški letalci so posebej bombardirali ladje, železniške postaje in proge daleč v francosko zaledje, pristaniške naprave in pomole ter skladišča orožja in živeža, kakor tudi letališča in topniške postojanke.

Memento!

Padla veličina je in ostane predmet zanimanja. Nekateri promatrajo z obžalovanjem njen sedanji položaj, drugi se rajši pečajo s preiskovanjem razlogov, ki so povzročili padec. Poslednje gledanje je koristnejše radi primera. Takšna padla veličina je Francija. Njena bodočnost spada v rubriko ugibanja in prerokovanja, ki ga ne smatramo za svoj posel. Rajši obrnimo svojo pozornost vzrokom velikega francoskega poraza. Predsednik francoske vlade maršal Petain je te razloge kratko in jasno tako določil: Premalo oboroževanja, premalo naraščaja, premalo zaveznikov. O prvem in tretjem razlogu ne bomo podrobneje razpravljali, ker ležita na področju zgrešene državne politike, notranje in zunanje. Bolje se hočemo upoznati z drugim razlogom, ker leži na področju ljudske npravstvenosti.

Premalo naraščaja! Celo stoletje je padalo število rojstev v francoskih družinah. Pred 100 leti se je rodilo v nekem francoskem kraju 150 otrok, letos pa jih bo samo 12. Leta 1876. je bilo milijon novorojenih otrok, leta 1936. pa samo 630.000. Slika je še strašnejša, če se vzame v ozir samo čisti prirastek (po odbitku mrtvih). Po tem računu se vidi, da je leta 1937. Francija izgubila 40.000 ljudskih življenj, medtem ko je Italija v istem letu pridobila 424.000 novih malih državljanov. Sedaj je Francija poražena, Italija pa pridobiva brez enega strela francoske pokrajine. Leta 1937. je bilo 350.000 porok, naslednje leto pa samo 270.000. Jasno je, da je to moralo voditi v katastrofo. Zanimiv pojav je tudi bilo razmerje med številom starih in mladih ljudi v Franciji. Dejstvo, da je v Franciji veliko število starih ljudi, so nekateri krivo tolmačili kot dokaz narodnega zdravja in narodne sile. V resnici pa to ni dokaz življenjskosti, marveč

propadajoče narodne sile. Država, kjer je 88 odstotkov ljudi starejših ko 60 let in samo 16 odstotkov mladine izpod 20 let, stvarno izumira. Starci gredo v grob, naslednikov pa nimajo, ker ni mladine.

Tako je Francijo upropastila nemoralnost, ki se je zajedla globoko v ljudske množice. Francoska ljudska duša je bila zmaterializirana. Življenjsko geslo se je glasilo: Uživajmo! Otroci so izvajanju tega gesla samo v napotje. Zato francoske družine niso hotele več dajati dovoljno število otrok narodu in državi. Jako je tudi bil razširjen med francoskim ljudstvom alkoholizem. Po pričevanju francoske »Akademije za medicino« propade vsako leto devet milijard frankov samo delavskega denarja za pijančevanje. Sloviti francoski zdravnik dr. Vernes je ugotovil, da je radi alkoholizma in spolnih bolezni število umobolnih naraslo na 200.000, vsled česar se ne more zgraditi dovolj umobolnic. S tem v zvezi je pustošenje jetike med ljudstvom. Od 100 smrtnih primerov odpade 16 na jetiko, 14 pa na posledice pijančevanja.

To je memento Francije, ki kliče vsakemu narodu: Spomni se, da vodi materialistična (zgolj na telo se ozirajoča), nekrščanska morala (npravnost) vsak narod v pogubo in propad! Tudi našemu narodu velja ta memento. Zakaj tudi k nam je prodrla tista pogubonosna kultura, ki pozna samo uživanje in beg od rojenja otrok. Krilata beseda o modernem zakonu brez otrok ali s čim manjšim številom otrok se je razširila ne samo med višjimi in nižjimi sloji mest, marveč je tudi prodrla v trge in vasi in celo do najnižjih slojev. Pogled v rojstne in mrtvaške knjige naših župnij nam nudi žalostno sliko naše populacije (ljudstva) in nezadovoljive izgleda v bodoč-

nost, Slovenija potrebuje čim več otrok, čim več božjega blagoslova, narodnega, gospodarskega in kulturnega. Pristojni činitelji naj storijo vse, kar je možno in potrebno, da se pomaga ter daje prednost družinam in osebam s mnogo otroki ter da se prepreči splavljanje nerojenih.

Jugoslovanski škofje so v postnem pastirskem listu za lansko leto z resno in tehtno besedo opozorili na namen zakona: dajati cerkvi in državi potomstvo. Zakonci, ki tega namena ne izpolnjujejo, grešijo proti Bogu, ker prelamljajo njegovo zapoved; grešijo proti sebi, ker s tem, da nočejo otrok, se oropajo najgloblje sreče družinskega življenja ter uteha in podpore za stare dni; grešijo zoper Cerkev, ki ji jemljejo naraščaj; grešijo zoper narod in državo, katerima pripravljajo počasen in nečasten konec. V prejšnjih časih je razsajala črna kuga ter pustošila cele kraje in dežele. Sedaj je zavladala bela kuga, ki je še večja nevarnost za narod. Naj se starši ne bojijo številnih otrok, ki res povzročajo mnogo skrbi, pa tudi mnogo veselja. Na žalost pa je mnogo žena, ki nočejo biti matere-roditeljice, marveč samo uživateljice. Mnogo je okrutnih mater, ki bi lahko dete rodile in odgojile, pa napadejo s pomočjo brezvestnih ljudi življenje otroka, skritega v lastnem telesu, ter postanejo ubijalke. Vsi, ki pomagajo pri tem zločinskem poslu: babice, zdravniki, naj vedo, da kfi nedolžnih otrok, s katero so omadeževali svoje prste, vpije v nebo po maščevanju. Povsod naj se spoštujejo božji zakoni: od posameznikov, v družinah, v državi. Država je taka, kakršne so družine in ljudje, iz katerih sestoji. Krščanske družine z mnogoštevilnim potomstvom so najmočnejša opora države. Narod brez otrok pa je narod brez bodočnosti.

Odločni koraki za izboljšanje prehrane

Bridke posledice enoletne evropske vojne

Posledice nadenoletne evropske vojne in pomorske zapore ali blokade se že bridko občutijo tudi v vseh nevtralnih državah. Nasledki vojne so: naraščajoča brezposelnost radi pomanjkanja surovin ter skrčenje življenjskih potrebščin. Kot spremljevalci naraščajoče bede so znatno dvignili glave brezvestno špekuliranje z živili, navijanje cen najpotrebnejšemu, kopičenje živil pri bogatejših slojih in nevarna nejevolja pri bednejših ljudeh, ki ne zmagujejo več previsokih izdatkov za najpotrebnejše.

Radi kratko naštetih vojnih pojavov v vseh nevtralnih državah je storila tudi naša vlada mnogo, da se vojno gorje vsaj znatno zajezi, če ga že ni mogoče povsem iztrebiti ter odpraviti.

Izšlo je v teku vojne že več protidraginjskih odredb, ki so se pa izkazale v praksi kot nezadostne in so jih razni špekulanti celo izrabljali v to, da so si nakopičili razne zaloge in neznošno dvignili cene žitu, moki, masti, olju itd.

Odgovorna mesta proti špekulaciji in za finančno pomoč

Skrajno brezvestna zloraba obče bede, pomanjkanje ter ljudska nejevolja so napotile naša vodilna ter odgovorna mesta, da so začela nastopati z vso ostroostjo proti naraščajoči špekulaciji in gledati na to, da bo za bodoče preskrbljeno za ljudsko prehrano in se bo nuddla finančna pomoč industrijskim krajem.

Važna zagotovila predsednika vlade

Zadnjo soboto se je udeležil na banovini v Ljubljani konference glede izboljšanja prehrane in pobiranja draginje v dravski banovini predsednik vlade g. Dragiša Cvetkovič. Ob tej

priliki je podal g. predsednik izjavo, v kateri je rekel med drugim zlasti to, da je izdala vlada najstrožje ukrepe proti vsem, ki skušajo z umetno špekulacijo neutemeljeno zviševati cene življenjskih potrebščin. Pripori (internacija) s prisilnim delom bodo običajna kazen za vse vrste špekulantov. Najstrožje nadzorstvo upravnih organov bo opomin za vse upravne uradnike, ki bi jemali svojo dolžnost na lahko roko. Prehrana ne bo samo zagotovljena, ampak bo tudi po znosnih cenah, ki morajo odgovarjati današnjim razmeram.

Glede brezposelnosti so po zagotovilu ministrskega predsednika sprejeti ukrepi, ki bodo zagotovili delavcem stalno delo ter zaslužek. Vlada bo začela v najkrajšem času z javnimi deli, katera bodo v znatno pomoč delavstvu.

Ukrepi banovine, vlade, Prizada in prosvetnega ministra

Navedena izjava predsednika vlade je zamčella, da bo v bodoče prehrana Slovenije zagotovljena in da bo storila dravska banovina vse za pobiranje draginje.

Na sobotni konferenci so voditelji Slovenije s predsednikom vlade obravnavali tudi vprašanje posojila banovini za nabavo nujnih življenjskih potrebščin Slovenije.

Ban dr. Natlačen je zastopal stališče, da je potrebno pooblastilo za najetje kredita do 100 milijonov dinarjev. Ta kredit bi služil kot obratni kapital za nakup žita. Predsednik vlade je naročil, naj banovina zaprosi za to pooblastilo in ga bo takoj dobila. Na razpolago bo tudi potreben denar za posojilo.

Do konca novembra mora biti po odredbi vlade v Sloveniji zgrajenih pet skladišč za žito. Štiri že delajo.

Osrednja vlada je dovolila 100 milijonov dinarjev kot obratni kapital mestnim in onim občinam, ki so pretežno delavske, brezobrestno. — Pripravljena je uredba o šestmilijardnem notranjem posojilu, ki se bo porabilo za javna, zlasti za melioracijska dela. Od tega šestmilijardnega posojila se bo letno porabilo po dve milijardi. Z deli bodo pričeli že letos v oktobru. Načrti so na splošno že izdelani. Kolikor se tiče gradbenih del za Slovenijo, se bodo dela še določila v sporazumu z banovino in bivšim ministrom za gradbo dr. Krekom.

Vlada pripravlja uredbe o preskrbi prebivalstva z živili. Po teh uredbah bo preskrbljeno, da bo po vseh delih države dovolj žita in moke. Ugotovljeno je, da bo letošnji pridelek korusa zelo dober. Korusa bo tudi dozorela. Po uredbi bo določeno, če bo potrebno mešanje pšenične moke s koruso, tako da bomo dobili v vsej državi enoten kruh in enotno ceno.

Na seji Prizada je bilo sklenjeno, da se poleg 900 uvoznic za 900 vagonov žita, ki so bile doslej izdane za uvoz v Slovenijo, do prihodnje seje Prizada, ki bo ob koncu septembra, izda še 1000 uvoznic v isti namen.

Da se skrb za prehrano siromašnih otrok ne bi prepustila naključju in zasebni pobudi, je prosvetni minister dr. Anton Korošec podpisal odlok, s katerim naroča vsem šolskim oblastem, da morajo pri vsaki šoli, v vsakem večjem naselju organizirati šolsko kuhinjo, kjer pa ta že je, jo morajo razširiti, da more sprejeti več otrok. Sredstva za ustanovitev, oziroma razširitev teh kuhinj se bodo zbrala od državnih ustanov, občinskih sredstev, ženskih društev, dobrodelnih, narodnih in domoljubnih organizacij, od premožnejših staršev, preskrbljenih otrok in od posebnih prireditelj, ki se bodo prirejale v korist tem kuhinjam.

Po Jugoslaviji

Kmetijska zbornica ima novo vodstvo. V nedeljo, dne 15. septembra, je v Ljubljani zasedal svet Kmetijske zbornice. Na zasedanju so bili prvič navzoči pred kratkim izvoljeni svetniki. Zasedanje je otvoril kot najstarejši svetnik g. Nemanič. Ob tej priliki so se vršile volitve vodstva Kmetijske zbornice. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dosedanji predsednik g. Martin Steblovnik iz Šmartnega ob Paki, za prvega podpredsednika je bil izvoljen dosedanji podpredsednik Janez Štrcin, za drugega podpredsednika g. Ivan Potočnik, v izvrševalni odbor so pa bili izvoljeni gg.: Špindler, Prelog, Strman in inž. Lah. Nadzorni odbor sestavljajo gg.: Jan, Gabrovšek, Pečovnik; disciplinski odbor pa gg.: Rajh, Orožen, Kotnik. V odboru za poljedelstvo so gg.: Jan, Rajh, Brule, Kuhar, Turnšek; v odboru za živinorejo, mlekarstvo, travništvo, pašništvo, melioracije gg.: Orožen, Kržmanc, dr. Hribar, Horvat, Ovsenik; odbor za vinarstvo in sadjarstvo sestavljajo gg.: Nemanič, Rajh, Pečovnik, Marinček, Kuk, Humek; odbor za gozdarstvo sestavljajo gg.: Prevc, Rigler, inž. Sotošek, Koban, Kotnik, inž. Šivic; v odbor za kmetijsko-trgovinsko politiko so bili izvoljeni gg.: Špindler, Prelog, Gabrovšek, Marinček, Sevnčnikar; odbor za pravna, finančna, carinska in prometna vprašanja sestavljajo gg.: Jan, Brule, Bogovič, Sevnčnikar, Turk; odbor za kmetijsko organizacijo, zadružništvo, kmetijsko zavarovanje in vaško higieno sestavljajo gg.: Gabrovšek, Turnšek, inž. Absec, Pipan, Špindler. Po izvršenih volitvah se je razpravljalo o prehrani, o čemer je poročal glavni tajnik Kmetijske zbornice inž. Jože Lavrič. Na koncu se je sprejela daljša resolucija, nanašajoča se na najvažnejša vprašanja Slovenije.

Ukaz o pomilostitvi. Za kraljev rojstni dan je izšel ukaz kraljevega namestništva o pomilostitvi in ublažitvi kazni obsojencev. Po tem ukazu se zapor in strogi zapor do 12 mesecev ublažita in izpremenita v denarno globo, računajoč za vsak dan zapora 25 din. Ta globa mora biti plačana v roku treh mesecev od dneva ukaza. Pri kaznih do 12 mesecev ječe ali težke ječe se zniža kazen samo tistim, kateri so prestali v trenutku ukaza že četrtno kazni. Tem se četrtnina kazni črta. Pri kaznih nad 12 mesecev je znižanje kazni sorazmerno z velikostjo kazni, če je prestal obsojenec do dneva ukaza že osmino kazni.

Prisilno bivanje za špekulante je odredil ban banovine Hrvatske. V odredbi se poudarja, da najbolj kale mir in red v državi baš oni, ki izrabljajo današnje hude čase s skriva-

njem življenjskih potrebščin in z nepravilnim dvigom cen. Zato se odreja za take ljudi (poleg dosedanjih tozadevnih kazenskih doležb, veljavnih za vso državo), čim se zalotijo pri takem delu, takojšen zapor in v roku treh dni odgon na prisilno bivanje na odrejeno mesto. Vsi špekulanti iz področja banovine Hrvatske bodo morali prisilno bivati v okrajih Udubina in Dol. Lapac, to pa zato, ker so ti

kraji najrevnejši, da se bodo lahko narodovi izžemalci na svoje oči prepričali, kako živi revni narod. V teh krajih bodo morali špekulanti živeti na svoje stroške, toda njih denarna sredstva jim kljub temu ne bodo koristila, da bi udobno živeli, kajti oblast bo za njih skrbela v tem smislu, da ne bodo mogli ničesar več dobiti, kot pa ondodni revni prebivalci. Vsako posredovanje, bilo kogar koli, v svrhu omiljenja postopka proti špekulantom je že v naprej strogo zabranjeno. Tako so Hrvati prvi v državi na energičen način pometli s špekulanti.

Našim vinogradnikom v preudarek

Letošnja vinska letina ne bo posebno zadovoljiva. Lanska neprimerna suša, nato huda zima, ki je povzročila v naših vinogradih nepopravljivo škodo, in letošnje deževno vreme so na razvoj in rodovitnost vinske trte zelo slabo vplivali. Radi slabega nastavka bo letošnji pridelek pičel, kakovost vina bo pa najbrž tudi slaba.

V zadnjem času se je sicer obrnilo na bolje. Nastalo je, hvala Bogu, zelo ugodno jesensko vreme. Naše gorice so zableščale od težko pričakovanih sončnih žarkov. Maloštevilne grozde, ki se sramežljivo skrivajo med zelenim listjem, napaja blagodejna sončna toplota s sladkim sokom. Če bo lepo vreme tja do konca oktobra, bo narava še marsikaj doprinesla. Zato bomo s trgatvijo morali čakati do skrajnih mej možnosti.

Naš vinogradnik se bo znašel letos pred posebno kočljivimi nalogami. Stare vinske zaloge bodo povečini odprodane. Po dosedanjih izkušnjah gre v promet po primerni ceni le dobro blago, dočim so s slabim pridelkom vedno težave. Tudi v bodoče ne bo drugače. Če so bogato obloženi trsi, ugodno poletje in sončna jesen, je kaj lahko pridelati dobro kapljico in se trkati na prsa, rekoč: »Sami smo ga pridelali.« Drugače pa je, ako nam ga »Bog daje«, kakor pravimo, če smo pridelali kislico. Tak primer nam preti letos in je nevarnost, da si bodo mnogi vinogradniki pokvarili še tisto, kar jim bo naklonila skopa narava.

V takih izvanrednih prilikah potrebuje vinogradnik posebno dobrih nasvetov. Teh pa ne more biti deležen samo pri svojih sosedih ali v bližnji okolici, ampak jih najde v dobrem strokovnem čitvu. Ob tej priliki bodi omenjeno, da Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru že več let izdaja splošno znano in v zadnjem času zelo razširjeno vinogradniško glasilo pod imenom »Naše gorice«. V omenjenem listu najdete skozi celo leto zelo poučne članke iz vinarstva in kletarstva. Je to edini

list v Sloveniji in celo v Jugoslaviji, ki obravnava izključno samo vinogradniška vprašanja. Pri listu »Naše gorice« sodekujejo le izkušeni vinarški strokovnjaki, praktiki in drugi odlični sotrudniki. Vsak vinogradnik bi moral biti naročnik tega za vinarstvo tako važnega strokovnega lista. Posebno v sedanjih časih, ko se polagajo temelji novodobnemu vinarstvu

In vsaka Aspirin tableta nosi „Bayer“-jev križ. „Bayer“-jev križ je edino jamstvo, da ste res dobili Aspirin. Ne pozabite nikdar, da ni Aspirina brez „Bayer“-jevega križa!

Oglaš. rep. pod št. br. 7297 od 23. marta 1940.

Smrt zaradi utrujenosti od številnega zape-njanja gumbov. Velik čudak je bil ameriški bogataš Silas Keen. Ko je izvedel o Brummlu, ga je hotel na vsak način prekositi. Nabavil si je celo skladišče oblek in perila ter menjaval srajce tudi po šestkrat na dan. Zvečer, ko je legel spat, je zbiral med sto nočnimi srajcami, katero naj obleče. »Obleka dela človeka!« je vedno dejal, »tako ponedelki kakor ponoči.« Kmalu je dobil od vseh strani ponudbe za svetovalca v oblačilni stroki. Ko je izvedel, da so angleški krojači najboljši na svetu, jo je mahnil takoj v London. Krojači so se ga ustrašili, saj je naročil nad tisoč oblek, iz vsakega blaga, ki so ga imeli na razpolago. V Parizu je nakupil no-

Junak divjine

Ameriški roman

10

Erik je bil v obupnem položaju, ker se v primeru zahrbtnega napada ne bi mogel braniti. Borba se je vlekla nekaj časa neodločno. Mladeničevo ostro uho je nenadoma zaslišalo za hrptom topot konjskih kopit. Nasprotniki so očitno spoznali svojo prednost. Če ga napadejo za hrptom, potem mora narediti križ čez svoje življenje, ker bo izpostavljen njihovim kroglam. A novi napadalci so ravno jezdili za skalnato steno, ki jih je krila pred Erikovimi očmi. Zdaj je jasno slišal, kako so poskakali s konj in medtem, ko so Rogerjevi ljudje ponovno začeli streljati, se je izza stene za Erikom zakadilo. Erik je takoj ustrelil, a ni zadel. Mož za steno je spet sprožil. Prva krogla je zvižgala na desni strani mimo Erika, druga pa na levi. Eriku je zvenelo v ušesih in ni mogel misliti. Napadalcev ni videl in se ni mogel braniti. Zdelo se je, da so ti bili zelo gotovi svoje zmage. Eden se je nenadoma dvignil nad steno in pomeril. Erik je ustrelil, a zopet ni zadel. Nasprotnik pa je vkljub temu izginil. Zdaj se je zaslišalo gosto streljanje iz daljave, napadalci za steno pa so utihnil.

Erik je pogledal v smer, od koder so se slišali strelji. Zagledal je temne postave, ki so nenehoma streljale v

dolino. Pred njim in za njim že ni bilo streljanja. Zaslutil je, da so možje, ki streljajo, njegovi covboji. Diani je zaokrožil pred ustni in zaklical. Možje so mu odgovorili.

Rešen je bil. Njegovi covboji so bili slišali streljanje in so mu prihiteli na pomoč. Po spretnem napadu je takoj spoznal, da je Noel poveljnik. Naglo je zapustil skrivališče in hitel h konju. Odvezal ga je in zajahal. Nasprotniki so se poskrili in niti en strel ni počil. Blisk je tako dirjal proti izhodu, ko da bi imel peruti. Toda če so preganjalci tu postavili zasedo, potem je vse izgubljeno. Dolina se je vse bolj ožila, skalnate stene so bile vse bliže druga drugi in nazadnje je ostala med gorskimi stenami ozka zaseka. Erik se je ozrl v višavo. Videl je samo košček jasnega neba. Konj je previdno stopal po skalnati stezi. Še kakih sto korakov in soteska se je začela širiti. Nenadoma sta se prikazala dva jezdeca. Erik je s silo zadržal konja, tako da se je Blisk vzel na zadnji nogi. V naslednjem trenutku je zadonel znan glas.

»He, gospodar, kaj se je zgodilo? Tu Noel!«

Potem je zagrmel drug znan glas:

»Tu Slim! Za vraga, kaj so hoteli ti lopovi?«

Erik je vzpodbodel konja in se je čez nekaj trenutkov ustavil pri Noelu in Slimu.

»Slišala sva streljanje in sva prijezdila sem,« je razlagal Noel. »Tovariša pa sta ostala pri konjih. Konji so v kotlini ne daleč od t...

in kletarstvu z obnovo opešanih vinogradov in z združeno organizirano prodajo vinskega pridelka, bi moral biti vinogradnik o vsem tem do dobra poučen. Naročnina za »Naše gorice«, ki izhajajo vsakega 15. v mesecu, je zelo nizka ter znaša komaj 20 din letno.

Vinogradniki in vsi ostali, ki ste v kakršni koli zvezi z vinogradništvom in še niste naročnik, ne odlašajte z naročilom »Naših goric«.

Pišite takoj dopisnico na Vinarsko društvo, Maribor, Vinarska šola, da vam pošilja »Naše gorice«. Dostavljene vam bodo vse dosedanje letošnje številke lista. Za poravnavo naročnine prejmete po pošti tudi čekovno položnico.

Odločite se takoj in naročite list »Naše gorice«, ki vam bo gotovo ugajal, ker vam bo z nasveti pomagal k sodobnemu in dobičkanemu vinarenju.

Novice iz domačih krajev

Imenovanje ravnatelja za novo ustanovljeno II. državno realno gimnazijo v Celju. Za ravnatelja na novo ustanovljeni II. državni realni gimnaziji v Celju je bil imenovan g. profesor Ivan Bračko. Novi ravnatelj je brat obče znaneга rajnega g. šentiljskega župnika Evalda Bračka. K imenovanju naše čestitke!

Smrtna žrtev brezvestnega divjanja z avtomobilom. Zadnje soboto dopoldne se je zgodila v Mariboru na Glavnem trgu smrtna nesreča, katero je zakrivilo brezvestno divjanje šoferja. Pod kolesi težkega tovornega avtomobila je pustila življenje 16 letna natakarska vjenka Frida Pernat od Sv. Marjete ob Pesnici. Njeni starši živijo v Studencih pri Mariboru, kamor se je hotela peljati v soboto dopoldne s kolesom. Na Glavnem trgu jo je hotel prehiteti s tovornim avtomobilom šofer Ivan Berzenc, ki je uslužben pri znani mariborski tvrdki Göttlich. Po smrtni nesreči so šoferja zaprli in ga izročili sodišču. Javnost pričakuje, da bo brezvestnej prejel zasluženo kazen!

Smrtna nesreča radi neprevidnega ravnanja z orožjem. V neki gostilni v Negovi pri Gornji Radgoni je prišlo med gosti do prepira, v katerem je oddal krojaški mojster Ferdinand Fras več streliv iz samokresa proti stropu. Njegova žena, ki se je bala nesreče, je prijela moža za roko in jo je ranila ena od krogel na prstu. Ena krogla pa je pogodila izredno velikega posestniškega sina Petra Bratuša iz Ilove, kateri je vstal, v glavo. Obstreljeni je kmalu podlegel poškodbi. Priče so izpovedale, da gre za nesrečno in neprevidno ravnanje z orožjem.

Otrok utonil v mlaki. Na Pavlovskem vrhu v župniji Svetinje pri Ormožu sta bila posestnik Vizjak in njegova žena zaposlena na njivi blizu hiše. 14 mesečni sinček je izginil in zašel v domačo mlako, v kateri ga je našel utopljenega domači hlapec, ko je prignal napajati živino.

Padel iz vlaka in se ubil. Med postajama Lipoglav-Poljčane je padel iz drvečega vlaka

58 letni uradnik mariborske obmejne policije Milan Bogosavec. Pri padcu si je razbil lobanjo in je kmalu po nesreči izdahnul.

Smrtonosna konjska brca. V slovenjgraški bolnišnici je podlegel konjski brci v trebuh hlapec Alojzij Založnik iz Mislinja. Pokojni zapušta ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

Usodepolno trčenje kolesarjev. Na križišču cest Dramlje-Ponikva-Sv. Jurij pri Celju v Selcah se je zgodila izredna smrtna nesreča. Posestniški sin Franc Škrlj iz Razborja pri Dramljah se je peljal na kolesu k šentjurskemu zdravniku. Na omenjenem križišču mu je pripeljal nasproti drug kolesar. Oba sta zadela z veliko silo drug ob drugega. Sunek je pognal Škrlja v znak s kolesa. Pri padcu si je zlomil tilnik in obležal mrtev. Drugi kolesar se je le malo poškodoval.

Dve nesreči. 39 letni delavec Vinko Vaupotič iz Mozirja se je peljal s konji po les. Med vožnjo so se konji splašili, Vaupotiču je šlo kolo čez nogo in mu jo je zlomilo. — 30 letni progovni delavec iz Jarneč pri Radečah je delal na železniški progi. Z nogo je zašel pod voziček, ki mu jo je zlomil.

Voz z romarji se prevrnil. Na povratku s Svetih gor nad Št. Petrom se je prevrnil voz z romarji. Hude poškodbe je dobil po glavi in rokah 42 letni hlapec Florjan Čepin z Gubnega pri Pilštajnu, in 21 letna Julka Jug iz Goštnice pri Podčetrtku. Poškodovana se zdravita v celjski bolnišnici.

Šolar utonil v Savi. V Radečah pri Zidanem mostu se je igral pri radeškem mostu preko Save šolar Miloš Gsavač iz Radeč s tem, da je skakal z enega splava na drugega. Fantek je padel pri skoku v Savo ter zašel pod splav, odkoder ga je odnesla reka naprej.

Nesreča na železniškem prelazu. Na železniškem prelazu na Vodovodni cesti v Ljubljani se je zgodila 13. septembra ob pol sedmih zvečer nesreča. Franc Dovč, 60 letni posestnik iz Savelj, se je peljal na koleslju proti domu. V trenutku, ko je bil z vozom na tračnicah križišča, je zagrabil stroj kamniškega vlaka konja in ga razmesaril ter pognal koleselj v obcest-

K petletnici banovanja gosp. dr. Marka Natlačen

Dne 12. septembra je poteklo pet let, odkar je ban naše dravske banovine g. dr. Marko Natlačen. G. ban je kot mož izredne delavnosti in vztrajnosti v petih letih zastavil vse svoje moči, da bi priboril Sloveniji tolikanj zaželjeno samoupravo. Ob petletnici njegovega truda za samoupravni vzor Slovenije mu izreka »Slov. gospodar« zahvalo in mu čestita k dosedanjemu plodonosnemu delu z željo, da bi načeloval tudi samostojni slovenski banovini!

ni jarek. Dovča so prepeljali v ljubljansko bolnišnico s prebito lobanjo in s hudimi notranjimi poškodbami.

Slovesna blagoslovitev novega mostu. Novi most čez Muro v Petanjcih v Slov. Krajinu bo slovesno blagoslovil prevz. g. škof dr. Ivan Tomažič v nedeljo, 22. septembra. Slovesnosti se bo udeležil tudi g. ban dr. Marko Natlačen.

Novo nakladalno postajo so dogradili pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Ob otvoritvi, ki bo čez nekaj tednov, se bo spremenil naziv postaje v »Sv. Lovrenc-Ptujska gora«.

Primarij dr. Černič zopet redno ordinira v sanatoriju Maribor. 1344

»Ali je vse v redu?« je vprašal Erik.

»Da!« je odvrnil Noel. »Le zate smo bili v skrbeh. S Slimom sva se bala, da bova prepozna. Hvala Bogu, zdaj je vse dobro!«

Erik je skočil s konja. Covboja sta šele zdaj prav videla, da je mladeničev obraz krvav.

»Za božjo voljo!« sta vzkliknila hkrati. »Ti si ranjen! Ali je resna stvar?«

Mladenič se je nasmehnil in si zbrisal kri s obraza. »Nič hudega! Toda lopovi mi bodo še poplačali to uro!«

»Z obrestmi!« je dodal Slim.

»Spoznali še bodo, da mi ne ostanemo ničesar dolžni!« je dejal odločno mladenič.

Pogledal je stezo, ki vodi v Rajske dol. Nikjer ni bilo žive duše. Nad dolino je vladala tišina ko prej.

6.

V okolici Hilla je cvetela živahna trgovina s konji. Kaki dve uri hoda od mesta so bili veliki ograjeni pašniki; tam so se pasli konji, ki so jih od vseh vetrov prignali na prodaj. Ob pašnikih so bili tudi veliki hlevi, v katerih je dobilo prostor več tisoč konj.

Erik in njegovi so po opisanem dogodku v Rajskem dolu nadaljevali pot in so po dvodnevni ježi srečno pripeljali do cilja. Erikovi konji so se pasli zdaj z drugimi vred. Kakor običajno, so tudi zdaj bili njegovi konji med vsemi

najlepši. Vsak kupec se je ustavil pri njih in ponujal zanje bajne vsote, toda mladenič se ni spuščal v pogajanja. Pričakoval je svojega stalnega odjemalca, ki se je tokrat zamudil.

Ko je Erik uredil vse potrebno, se je obrnil k Noelu, ki je bil njegov zaupnik, in mu dejal:

»Noel, ti in Slim ostaneta tukaj in počakata našega trgovca. Jaz bom jezdil v mesto in se bom nastanil pri Garnettu. Tam me bosta našla, če me bosta potrebovala. Sicer pa je glede prodaje že tako vse dogovorjeno. Le dobro opravita! Nagrada vama ne bo ušla.«

»Hvala lepa, gospodar!« je odvrnil Noel. Slim se je zadovoljno režal, ker je mislil na mestne zabave.

Erik je opazil njegov smeh. Roko je položil na njegovo ramo in mu resno dejal:

»Če spet zakvartaš denar ko zadnjič, potem bo konec najinega prijateljstva.«

»Ne boj se, gospodar!« je odkimal Slim. »Zdaj že vem, kdo igra z napačnimi kartami.«

»Le pazi, da ne bo hudega! Med kvartači so lopovi, ki pri streljanju ne delajo razlike med človekom in zajcem.«

»Gospod, hvala za opozorilo! Če bo prišlo do obračunavanja, bom pokazal, da nisem danes prišel na svet.« »Že dobro,« se je zasmejal Erik. »Samo pazi! Previdnost ni nikdar odveč.«

gavice, v Napoliju rokavice, v Belfastu pa robce. Umril je leta 1917., utrujen od številnega zapenjanja gumbov.

Spomenik zadnji ameriški kamele. V puščavi Markahale v Arizoni v Združenih državah, je postavljena piramida, ki je okrašena z velikimi kaktusi. Na vrhu piramide je bronasti kip kamele. Ta svojevrsten spomenik je nagrobnik Hija Jollya in njegove zadnje kamele. V drugi polovici minulega stoletja je bila na zahodu Teksasa in Arizone cela karavana kamele. Leta 1856. je namreč skušala ameriška vojska organizirati oddelek čet za puščavske predele. V ta namen so prepeljali iz Afrike kamele. Z grbami je prišel tudi neki Sirijec, Hadži Ali, ki so ga prekrstili v Hija Jol-

Požari

V Dolgi dolini pod Sv. Urbanom pri Mariboru je uničil ogenj domačijo 65 letnemu posestniku Alojziju Germu. Gospodar je dobil pri reševanju raznih predmetov iz goreče hiše tako hude opekline, da jim je podlegel v mariborski bolnišnici. Gašenje je bilo silno otežkočeno radi pomanjkanja vode.

Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je zgorel star hlev posestnika Alojza Bračka in je škoda za nekako 3000 din.

V Lancovi pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Franca Kalba. Škoda znaša 60.000 din, zavarovalnina pa komaj 7000 din. Gre najbrž za požig iz maščevanja.

V Paradižu pri Sv. Barbari v Halozah je vpepelil najbrž podtaknjen ogenj 10.000 din vredno hišo posestnice Katarine Kranjc.

V Košnici pri Celju je pogorela 20.000 din vredna lesena hiša s hlevom, ki je bila last cinkarniškega delavca Antona Šajnerja. Ogenj je uničil tudi krmo, ki je bila spravljena nad hlevom.

V vasi Pristavica pri Velikem Gabru v okolici Ljubljane je udarila strela v Planinškovo hišo in zanelila požar, ki je vpepelil poslopje. Ob bližnji nevihte sta pribežali domov s polja obe Planinškovi dekleti: 17 letna Albina in 14 letna Lojzka. Ko sta bili v kuhinji, je udarilo in sta obležali obe nezavestni ter so ju komaj oteli iz goreče kuhinje. Poklicani zdravnik je spravil omamljeni k zavesti in so ju prepeljali s hudimi opeklinami v ljubljansko bolnišnico.

Vlom v trgovino. V Pekrah pri Mariboru je bilo v noči vlomljeno v trgovino Petra Zorkota. Vlo-

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

milec se je spazil skozi okno v kuhinjo in od tam v trgovino. Odsesel je za 9000 din cigaret in za 200 din poštinih znamk.

S polenim mu prebil lobanjo. Ivanu Štumbergerju, 20 letnemu posestniškemu sinu z Gorenjskega vrha pri Zavrču pod Ptujem, je zagnal sodelavec poleno v glavo tako hudo, da mu je prebil lobanjo.

Kar dva konja ukradena v eni noči. V Gornjem Retju pri Velikih Laščah na Kranjskem je bila v noči ukradena 6000 din vredna kobila posestniku Antonu Žužek in 5000 din vreden konj posestniku Alojziju Paternostu. Tatvine so osumljeni cigani.

Obsodba adi uboja. 23. junija je bila v zidnici Baškoviča v Mrzlih gori pri Brežicah večja družba, med njo tudi 28 letni mizar in posestnik Jalovec Janez z ženo in Granc Karel z ženo. Prepir se je začel med Jalovcem in Gramcom. Gramc je vrgel iz zidnice Jalovca in oddal tri strele v zrak. Ko se je družba vračala domov, je Jalovec napadel Gramca in mu s kolom prebil lobanjo, obenem pa mu je prizadejal tudi hude poškodbe po trebuhu in hrbtu, zaradi katerih je Gramc naslednjega dne podlegel poškodbam v brežiški bolnišnici. Sodišče v Celju je obsodilo zadnje dni Jalovca na štiri leta robije, na plačilo bolniških stroškov in na 10 tisoč dinarjev odškodnine vdovi Mariji Gramc.

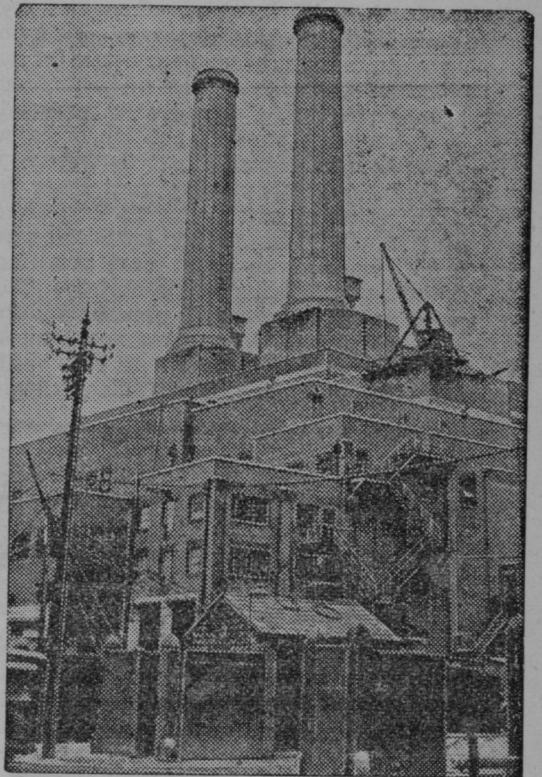
Obsojen radi izredne surovosti. »Slov. gospodar« je poročal o izredno surovem Kajnovem zlo-

činu, ki se je zgodil 15. avgusta v vasi Veternik nad Kozjem. 30 letni Janez Moškon je pred Strnadovo hišo s palico do smrti pretepel neznanu gluhonemo ciganko, ki je podlegla poškodbam. Nato jo je zavalil po bregu nizdol. Pred sodiščem v Celju se je Moškon 13. septembra zagovarjal s pijanostjo in je bil obsojen na štiri leta težke ječe.

Po svetu

Troje vrst nemških bomb. Val za valom napadajo nemški bombniki London in kopljejo grob enemu največjih svetovnih vele mest. V zraku se lomijo zvoki bomb, ki so treh vrst: prve tulijo in skušajo na ta način uničiti živce prebivalstva; druge prinašajo huda eksplozivna sredstva in rušijo zgradbe. To so zračni torpedi, namenjeni za trganje zidov in stebrov iz armiranega (z železjem zvezanega) betona. Tretja vrsta nemškega orožja so tako zvane »Molotovljeve košare«. To so tovari zažigalnih bomb, ki ob določenem času eksplodirajo s strahovitim učinkom.

Strahovita eksplozija v največji ameriški tvornici za smodnik in dinamit. V Kenvillu v ameriški zvezni državi Njujork je bila naj-

Nemci so bombardirali v minulem tednu med drugimi javnimi poslopji tudi angleški parlament v Londonu in londonsko elektrarno, ki je centrala za vso južno Anglijo. Slika na levi predstavlja parlament, slika na desni pa električno centralo.

lya. Poizkus, udomačiti kamele v Ameriki, pa ni uspel. Podnebje jim ni prijalo, zato so vse kaj kmalu poginile. Z njimi je umrl tudi gospodar. Vojaki so mu postavili zgoraj opisani veličastni spomenik.

Čebele usmrtila tri nevarne lopove. V neki vili v Atenah so se pojavili ponoči trije lopovi. Vdrli so na dvorišče samotnega poslopja ter skušali priti v stanovanje. Postavili so več zabojev, ki so jih dobili na vrtu, drug na drugega k steni, da bi laže prišli skozi okna v sobe. Ko je prvi vlomilec prilezel na vrh zadnjega zaboja, se je ta spodmaknil in vsi trije vlomilci so z zaboji vred padli na tla. Šele zdaj so tatovi opazili, da so zaboji, ki so jih pobrali za vilo, prav za prav moderni čebelni panji. Če-

Erik je zajahal in počasi odjezdil proti mestu. Spotoma ga je dohitel avtobus, ki je vozil med Hillom in precej oddaljeno železniško postajo. Erika je objel oblak prahu in je le nejasno videl tri, štiri popotnike, ki so sedeli v vozilu. Ko se je prah razkadil, je zagledal pred seboj samotnega jezdeca. Konj je bil izčrpan, jezdec pa na debelo pokrit s prahom. Mladič ga je takoj spoznal.

»Dober dan, Roger Asplet!« je mirno pozdravil. »Kakor vidim, ste pošteno jezdili.«

»Dober dan!« je brezbrizno odvrnil Asplet. »Dva dni sem na potu. Po gorskem grebenu sem jezdil in sem vas videl.«

»No, potem se ne čudim, da vas tu vidim. Zdi se mi, da me imate kar preveč radi in se ne morete ločiti od mene.«

Iz njegovega glasu je zvenel posmeh. Ker je Roger molčal, je čez čas nadaljeval:

»Gotovo jezdite k sodniku in prijavite tiste, ki so me hoteli ubiti?«

Roger se je hlinil, ko da ne bi spoznal posmehovanja. Mirno je jezdil poleg Erika. Prižgal si je cigareto in odvrnil:

»Dobro veste, da me ta stvar ne briga. Ali pa ste me morda videli med možmi, ko se je začelo streljanje?«

»Ne! Res vas nisem videl,« se je rezko zasmejal Erik. »Kar prišezem lahko na to.«

»Vsega ste sami krivi! Zakaj ste si upali v Narda? Vsakdo ve, da je Nard pretepač in prijatelj streljanja. Veste, kaj to pomeni?«

»Vem,« je odgovoril Erik brez najmanjšega znaka jeze ali zaničljivosti. »Moji covboji so mi povedali, da ta Nard niti ni tako neznan. Jaz ga prej nisem poznal in tudi nisem nanj radoveden, saj je med Kalifornijo in Teksasom toliko takih 'Nardov'! Toda če že o tem govoriva, pripomnim še to, da je vaš Nard ob reki Rio Grande zelo znan.«

»Tako?« je s hlinjenim presenečenjem vprašal Roger. »Ob Rio Grande? Kraj je na slabem glasu, zlasti proti mehiški meji.«

»Nasprotno! Pokrajina je zelo lepa. In ljudje so dobri. Samo tisti, ki se potikajo po gozdovih, nimajo božje podobe v sebi.«

»Mogoče, mogoče,« je mencil Asplet. »Izvolite cigaro?«

»Hvala! Jaz samo svoje kadim. Sicer pa mi je ljubša pipa.«

Nekaj časa sta molče jezdila drug ob drugem. Nazadnje je Roger prekinil molk.

»Tudi v mesto?«

»Da, tudi! Torej boste tudi vi počastili mesto s svojim obiskom?«

»Da.«

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

večja tvornica za smodnik in dinamit, v kateri je bilo zaposlenih 1200 delavcev in je imela od vlade naročil za 545.000 dolarjev. Iz nepojasnjenega vzroka (najbrž so bile eksplozije podtaknjene) je tovarna v drugi polovici minulega tedna zletela v zrak radi štirih velikih in strahovitih eksplozij. Ubitih je bilo okrog 50 ljudi, 200 pa hudo ranjenih. Odkopavanje mrtvih in reševanje ranjencev je bilo zelo oteženo radi nevarnosti ponovnih eksplozij.

Katolicizem na Japonskem ima svojo zanimivo zgodovino. Njegov ustanovitelj je sveti Frančišek Ksaver, ki je prišel na Japonsko leta 1549. Ko je leta 1582. umrl, je bilo na Japonskem 250 cerkva in 200.000 katoličanov. Krvavo preganjanje je katolicizem na Japonskem skoro popolnoma iztrebilo. Leta 1865., ko je zopet prišel prvi katoliški misijonar na ozemlje Japonske, je tam še vendar bilo okoli 20.000 katoličanov, ki so brez vsakega duhovnika ohranili svojo krščansko vero; od roda do roda so sporočali in izročali glavne krščanske resnice in delili otrokom zakrament svetega krsta. Sedaj se katoliška vera na Japonskem krepko razširja in lepo razvija kljub sovražni agitaciji, ki jo vrše proti nji protestanti in poganski budisti. Potežkoče so prihajale tudi iz vzdrževanja starih japonskih običajev, ki se nanašajo na čiščenje mrtvih, katero je imelo pogansko-verski značaj, radi česar jih katoliška Cerkev ni mogla odobriti. Največ težav so imeli učitelji in uradniki katoliške vere, ker so jih poganski protivniki razkričevali kot nasprotnike narodnih japonskih običajev. Zadnji čas pa so vse te potežkoče prenehale in katolicizem se more po Japonskem svobodno širiti. Glavna sredstva, ki se jih pri tem poslužuje, so: tisk in šolstvo. S katoliškim tiskom

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

in z vzgojo mladine prodira katolicizem v japonsko javnost kot činitelj, ki ima mnogo večjo veljavo, kot bi mu pripadala po številnem merilu.

Malta — najmočnejše angleško oporišče v Sredozemskem morju

Lega in površina otoka

Otok Malta leži na jugu Sicilije, od katere je oddaljena borih 90 km. To je močna sredozemska pomorska trdnjava, katere se poslužuje britanska mornarica za svoje oporišče. Oddaljena od afriške obale 325 km, leži s svojo najvišjo točko samo 260 m nad morjem in pripada skupini otokov, med katere štejejo poleg Malte še otoke Gozzo, Comino, Cominetto,

Salomone in Filfolo poleg še nekaj drobcev, ki štrlijo iz morja. Celokupno otočje ima jedva 320 kvadratnih kilometrov površine. Malta sama meri 246 kvadrat. kilometrov. Dolga je 25 kilometrov, široka pa 17 km.

Otočje stoji na podmorskem grebenu, ki veže afriško nabrežje s Sicilijo. Svet je pust, zato so že malteški vitezi pred stoletji izdali zakon, da mora vsaka ladja, ki pristane ob malteški obali, pripeljati s seboj nekaj kubič-

nih metrov zemlje, ki bo ostala tam. Podnebje je sredozemsko, prav tako rastlinstvo.

Važno vojaško in letalsko oporišče

Zemljepisni položaj je napravil Malto za izredno važno vojaško postojanko, tako pomorsko kakor letalsko. Ker leži Malta ob največji ožini, ki deli vzhodno Sredozemlje od zapadnega, je bila že od nekdaj važno zaklonsko za ladje. Nekateri grede tako daleč, da izvajajo njeno ime od judovske besede »malet«, kar pomeni zaklonsko, drugi zopet menijo, da prihaja to ime od grške besede »melita«, čebela. Malta je namreč slovela zaradi velikih množin medu.

Iz zgodovine otoka

Malteško pristanišče je bilo naseljeno že v predzgodovinski dobi. Upoštevali so ga že stari Feničani. Potem so zavladali na Malti Grki in Kartażani. Rimljani so osvojili Malto l. 218.

V drugi polovici petega stoletja so pridrli na Malto Vandali, za njimi vzhodni Gotje. Bizantinski vojskovodja Belizar je osvojil Malto leta 534. V desetem stoletju so zavladali Malti Arabci, leta 1090. so jo osvojili Normani, leta 1530. je prišla v oblast malteških vitezov: Ko je Napoleon Bonaparte pripravljal svojo ekspedicijo v Egipt, je osvojil Malto leta 1798., toda samo za dve leti, kajti leta 1800. so se Malte polastili Angleži. Dokončno jim je pripadla leta 1814. in odtlej je oporišče britske mornarice v Sredozemlju.

Prebivalstvo in mesta

Burna zgodovina Malte je ohranila svoje sledove v napisih, spomenikih, kulturah, utrdbah, običajih in nošah na otoku. Zaradi tega nazivajo Malto še danes »cvet Sredozemskega morja«. Malta je urejen otok. Ima marljivo prebivalstvo, ki šteje okoli 300.000 duš ali 775 ljudi na kvadratni kilometer. To je ljudska mešanica s primesmi arabskega in judovskega življa. V upravi prevladuje angleščina, domačini govore malteško narečje, pa tudi italijanski. Med italijanskim prebivalstvom je v zadnjih letih ponovno vzplamtelo gibanje za priključitev k Italiji.

Glavno mesto na Malti je La Valette, drugi večji kraji so: Floriana, Senglea, Vittoria, Cispicua, Sliema. Stara prestolnica je bila Citta-vecchia. Danes živi tam komaj 500 ljudi. Tu je bil svojčas sedež rimskega konzula. Pravijo, da je na tem otoku sv. Pavel osnoval škofovski sedež. V njeni bližini ti pokažejo katakombe (podzemeljske grobnice) in grob sv. Agate. Na Colline di Bigemma so grobovi iz feničanske dobe.

Današnje prestolnico La Valette je zgradil Francoz Jean de la Valette leta 1556. Mesto

»Upam, da bova še govorila med štirimi očmi. Marsikaj bi si imela povedati.«

V tem trenutku so se jima približali covboji. Ko so izginili za njima, je Roger vprašal:

»Ali mi morda vendar prodate svojega konja? Samo zato vprašam, ker ste rekli, da hočete z menoj na samem govoriti.«

»Ne prodam! O drugih rečeh hočem z vami govoriti. Predvsem bi rad vedel, kje zdaj stanuje vaš Nard?«

Roger se je hinavsko nasmehnil.

»Žal, ne morem vam povedati. Narda in ostale sem zaradi streljanja odslovil. Vsi so že odšli. Vedeti morate, gospod Folkman, da jaz pazim na red v svoji hiši. Take stvari se pri meni ne smejo dogajati. Vaša sreča, da je napadu prisostvoval nekdo, komur se je zelo dopadel vaš obraz. Srce mi ne dovoli, da bi vas prijavil sodniku.«

»Vaša velikodušnost me je naravnost porazila!« se je zasmel Erik.

Čez čas se je zresnil in nadaljeval:

»Gospod Asplet, sodnik mene dobro pozna in ve, da, če je prišlo do streljanja, ga je drug začel. In potem bi se sodnik zanimal za podrobnosti.«

»To bi bilo tudi pravilno!« je prikimal Roger. S tako izzivalno nesramnostjo je igral svojo vlogo, da bi že vsak drug izgubil potrpežljivost. Erika pa je dozdevno ta razgovor bolj zabaval ko jezil.

»Da, to bi bilo dobro,« je licemersko nadaljeval Asplet. »Saj je dogodku prisostvovala samo ena neoprečna priča — jaz. In kar se mene tiče, vam odkrito povem, da sem videl, da ste vi prvi ustrelili. A Nardova sreča je bila, da ste slabo merili.«

»Res?« je mirno odgovoril Erik. »Kaka sreča za ameriško sodstvo, da ima take priče, kakor ste vi!«

»Gotovo! ... Toda jaz se moram tu posloviti. Nekega prijatelja hočem obiskati.«

»Ali se imenuje Nard?« je smehljuje pripomnil Erik. Ustavil je konja in prodirno pogledal v Rogerjeve oči.

Ta je za hip povsobil glavo. Potem pa je dokaj mirno odvrnil:

»Nard? Kaka misel! Morda vas zanimajo moje družinske razmere?«

»O, ne! Niti vohunil ne bom za vami. Motite se, če mislite, da se bom ujel v past, li mi jo pripravljate.«

S tem je obrnil konja in naglo odjezdil. Čez čas se je ozrl nazaj. Roger je še vedno stal na tistem mestu in zrl za njim.

»Na svidenje, Asplet!« je zaklical. »Ker — midva se bova še srečala!«

Vzpodbodel je konja in kmalu izginil v daljavi.

(Dalje sledi)

bele so se vsule iz razbitega panja in napadle uzmoviče. Opikale so vlomilce tako zelo, da so v strahu začeli vpiti na pomoč. Prihiteli so sosedje, toda niso mogli pomagati nesrečnežem, ki so od prehudih pikov umrli že na poti v bolnico. Policijska preiskava je ugotovila, da so čebele usmrtille tri zelo nevarne zločince, ki so jih že dolgo časa iskali. V Atenah so izvršili celo vrsto tatvin in zločinov.

Najstarejše drevo v Evropi je ogromen koštanj na podnožju Etna na italijanskem otoku Sicilija. Star je nad dva tisoč let, deblo ima v obsegu 60 m. Pod njegovo krono je prostora za več sto ljudi. Strela je drevo pogostokrat oklestila, vendar so veje še danes sveže.

ima kakšnih 50.000 prebivalcev. V La Valetti je tudi sedež nadškofa in vseučilišče.

Malta — najmočnejša trdnjava

Angleška vojna mornarica je v mirnem času štela na Malti okoli 30.000 mornarjev. Danes je njihovo število gotovo večje. Malta velja za izredno močno trdnjavo, eno največjih na svetu. Tu stoje debeli zidovi, ogromni bloki kamena in armiranega betona, neštivilne kaverne in jeklene utrdbe, ki so dobro zaščitene proti napadom s kopna in z morja. Malta je

polna modernega obrambnega in napadalnega orožja, kar ji daje poseben značaj.

Uprava otoka

V mirnem času stoji na čelu Malte, ki se šteje za kronsko kolonijo britskega imperija (svetovno vladarstvo), guverner. Kot sosvet posluje Privy Council. Upravno telo šteje 17 članov, poleg nje posluje še zakonodajna skupščina, ki je dala zadnjo ustavo Malti leta 1922.

Poveljniški up ruskih sovjetov

Prva proslava

Simeon Timošenko, naslednik maršala Vorosilova v moskovskem ljudskem komisariatu za deželno brambo ali v ministrstvu za vojsko in na čelu rdeče armade, je v inozemstvu skoraj nepoznan, toda v Rusiji ga dobro poznajo. Poznajo ga od 22. aprila 1918, ko je kot poročnik carske armade, ki se je bojeval v vrstah rdečih, v neki bitki pri Batajsku na jugu Rusije, premagal nemške čete, ki so bile vdrle v Ukrajino. To je bilo njegovo osebno junaško dejanje, ki ga je proslavilo zlasti pri poveljniku trdnjave Caricin, pri Vorosilovu in pri političnem komisarju južne rdeče armade, pri Stalinu...

Pisana družba ruskih vodilnih osebnosti

Timošenko je Ukrajinec. Med sto vodilnimi osebnostmi v Kremlju je najmanj polovica takih, ki niso Rusi, ampak pripadajo drugim narodnostim, ki tvorijo sovjetsko federacijo (zvezo), in so Kavkazijci, Georgijci, Ukrajinci, Belorusi, Poljaki, Kirgizi, Armenci itd. Tako je Stalin Georgijec, Mikojan in Tevosijan sta Armenca; Beria, načelnik GPU (tajne policije), dalje načelnik generalnega štaba Stern in Timošenko so Ukrajinci; pravosodni minister Višinski, dalje Manuljski, duševni vodja III. internacionale, in večina oseb diplomatske službe so Belorusi iz Minska in Smolenska.

Iz življenja in delovanja novega vrhovnega poveljnika

Timošenko je doma iz vasi blizu Kijeva. Je sin srednje premožne kmečke hiše, postal je učitelj in je nekaj let poučeval na deželi. Leta 1914. je postal vojak in je kmalu dosegel

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

Sovjetska cesta. V južnem Tadžikistanu so začeli graditi veliko cesto preko Pamirskega gorovja. Del nove ceste vodi skozi 250 km dolgo doslej neprehodno ozemlje in do višin 3000 m. Nova cesta bo imela zaradi bližine afganistanske in indijske meje poseben pomen.

Hitrost človeške govorice. Po statistiki nekega norveškega dušeslovca govore Francozi najhitreje. Nemeč izgovori v minuti okrog 250 zlogov, Francoz pa v istem času približno 100 zlogov več. Anglež spravi na minuto samo 230 zlogov iz sebe. Rusi so še počasnejši, ker izgovore povprečno kvečjemu 200 zlogov. Takoj za Francozi so na vrsti Japonci, ki se ponašajo s 310 zlogi v minuti. Kar se tiče jezikov prepro-

Davi sem bil spet na sodnji, gospodje so hodili ven in noter, iznenada pa je gospod predstojnik sam prišel in stopil k meni, češ v sosedni sobi je neka razprava zaradi žaljenja časti in da bi bilo moje pričevanje prav potrebno, naj stopim z njim. Malo čudil sem se, ko sem šel za njim. In glej! Kaj mislita, katera dva sta se dajala? Advokat Hudnik in nekdanja Končnikova gospodinja Škerjanec Liza. Kaj gršega kakor tu še svoj živi dan nisem videl. Ženska je bila podobna kači, vsa napihnjena od strupa. Vpila je, da ji je advokat tri tisoč goldinarjev dolžen in, če jih ne plača, bo vse povedala. Ko jo je sodnik vprašal, zakaj ji je Hudnik ta denar dolžen, je odgovorila samo to, da Hudnik že ve, zakaj. Advokat jo je kar zbadal z očmi, dejal je, da je ženska zmešana, da jo je treba v norišnico spraviti, ker si umišlja in goni svoje reči, ki so se ji sanjale. Tedaj je Škerjančica siknila kakor kača in je jela pripovedovati — rečem vam: take reči o Hudniku, da jih ne morem ponavljati. — »Kaj pa je s prstanom?« jo je vprašal sodnik. — »Saj to sem že oni teden povedala,« je odgovorila. — »Ponovite, da bo gospod doktor Silan lahko nato svoje rekel!« —

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

21 Brez nadaljnega je jela pripovedovati, da ji je Hudnik dal zlat prstan, ki ga je Senčarjev Urh ukradel Dobrovnikovi Treziki, in da ji je naročil, naj ga obenem z odgovornim pismom pošlje doktorju Silanu v Brezje. Pismo ji je advokat vnaprej na listek napisal in pridal še neki račun, ki ga je Trezika spisala, tako da bi mogla pisavo posneti in ponarediti. Jaz sem pritrdil, da sem ob tem času res dobil prstan in pismo po pošti. Potem je prečital sodnik tvojo izpoved, Trezika, ki se je z mojo vsem ujemala. Škerjančica pa se je porogljivo obrnila k advokatu: »No, ali ste zdaj zadovoljni? Ali mi boste plačali? Ali pa naj še več kaj povem?« — »Jaz ne vem nič o tem prstanu, jaz nikoli nisem imel kaj s to rečjo, se je razburjal Hudnik. »Gospod sodnik, vzemite me v varstvo pred to žensko! Znana je kot izgubljena ženska. Prstan, če je sploh kaj resnice na vsem, ji je mogel dati le Senčarjev Urh. Tožim jo, ker mi hoče denar z lažmi izsiliti. To žensko je treba zapreti. Prej ne odneham.« — Tedaj se je Škerjančevi obraz spačil, tako so se ji oči zablistale, da še ne vem za žensko, ki bi tako divje pogledala, zavpila je: »Ti prekleti hinavec lažniv, zdaj tudi, če mi deset tisoč ponudiš, ne bom več tiho. Zdaj mi je vseeno, le tebi hočem pokazati. Mene bodo zaprli, to vem, ali tebe bodo še bolj... Gospod sodnik, ta lump tukajle je oče mojega otroka. Obljubil mi je tri tisoč goldinarjev, če ga ne imenujem. Pregovoril me je tudi, naj naznamim gospoda Končnika kot očeta in naj ga dobro orobim, češ

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Zdravnik šolskih otrok in revnih Mariborčanov umrl

Na posestvu v Kamnici pri Mariboru je podlegel 10. septembra popoldne srčni kapi g. dr. Alfonz Wankmüller, mariborski mestni fizik. Rodil se je v Rodnem vrhu pri Ptuj leta 1894. kot sin nadučitelja.

Leta 1925. je bil imenovan za mestnega zdravnika v Mariboru in je vršil z vso vnemo do mnogo prerane smrti predvsem službo šolskega zdravnika, poverjena mu je pa še bila težavna skrb za številne mestne reveže. Nekaj let je bil zaposlen pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, kjer se je veselil občje priljubljenosti in je bil ves čas zatočišče revnejših delavcev. Dokaj let je vršil zdravniško službo pri mariborski gasilski četi.

Odkar je stopil v javno življenje in že na visoki šoli je bil v sprednjih vrstah neustrašenih narodnih borcev in sveti so mu bili vzori raznih naših mladinskih organizacij, pri katerih je bil ves čas službovanja v Mariboru na delu z vso vnemo ter požrtvovalnostjo.

Kaj je bil gospod doktor obmejnemu Mariboru in širni okolici, je dokazal njegov pogreb v četrtek, ki je bil prava manifestacija priznanja ljubezni ter spoštovanja Mariborčanov in okoličanov do zdravnika, ki je imel srce za vsakega zdravniške pomoči potrebnega, ne oziraje se na stan ter premoženje. Zadnje pot je posodilo dobremu ter nezabnemu g. Alfonzu iz Maribora mnogoštevilno zastopstvo iz vseh stanov od otrok do odraslih, od revežev do najvišjih dostojanstvenikov. Posebno številno je bilo zastopano gasilstvo z godbo. Vojaška oblast je poslala častni vod in zastopnike častnikov z godbo.

Ob odprtem grobu na frančiškanskem pokopališču na Pobrežju sta igrali godbi žalne koračnice, pevsko društvo »Maribor« je pelo žalostinke in po opravljenih cerkvenih obredih so se poslovili od zemeljskih ostankov nezabnega g. doktorja za zdravniško društvo g. dr. Janko Pihlar, za JRZ mariborski g. podžupan Franjo Žebot in za gasilce g. Ramšak.

Pretežna večina tolikanj številnega zadnjega spremstva je jokala ob odprtem grobu slovenskega zdravnika, kateri je storil v svoji zdravniški praksi toliko dobrega in tolikokrat samo za hvaležni: Bog plačaj!

Blagopokojni, kateremu bo ohranjen časten in hvaležen spomin, zapušča mlado ženo, štiri nedorasle otročiče ter še živeča starša in brata duhovnika. G. doktorju Alfonzu bodi Vsemogočni večni plačnik, žalujočim preostalim pa naše globoko sožalje!

Upokojeni oficial umrl v Mariboru. V četrtek, 12. septembra, smo položili v Mariboru k večnemu počitku Alojza Rot, višjega oficialna v pokoj. Velika udeležba pri pogrebu je pokazala, kako priljubljen in spoštovan je bil pokojni. Bil je dolga leta naš zvest naročnik. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Smrt v visoki starosti. Na Cvenu pri Ljutomeru je umrla osemdesetletna Magdič Alojzija. Bila je dobra katoliška žena in mati svojim otrokom. Naj počiva v miru! Družini naše sožalje!

Mater devetih otrok na potu k sinu zadela kap. Pred dnevi je v Gornji Lendavi umrla pobožna in Bogu vdana žena Grah Marija, ki je v 67 letih življenja vzgojila kar devet otrok. Vkljub lepi starosti se je še vendar peš napotila k svojemu sinu organistu v št. Juriju, a na poti jo je zadela kap. Njenega pogreba se je udeležilo mnogo ljudi, ki so prihiteli od blizu in daleč, da so jo spremili na zadnji zemeljski poti. Naj počiva v miru! — Žalujočim naše sožalje!

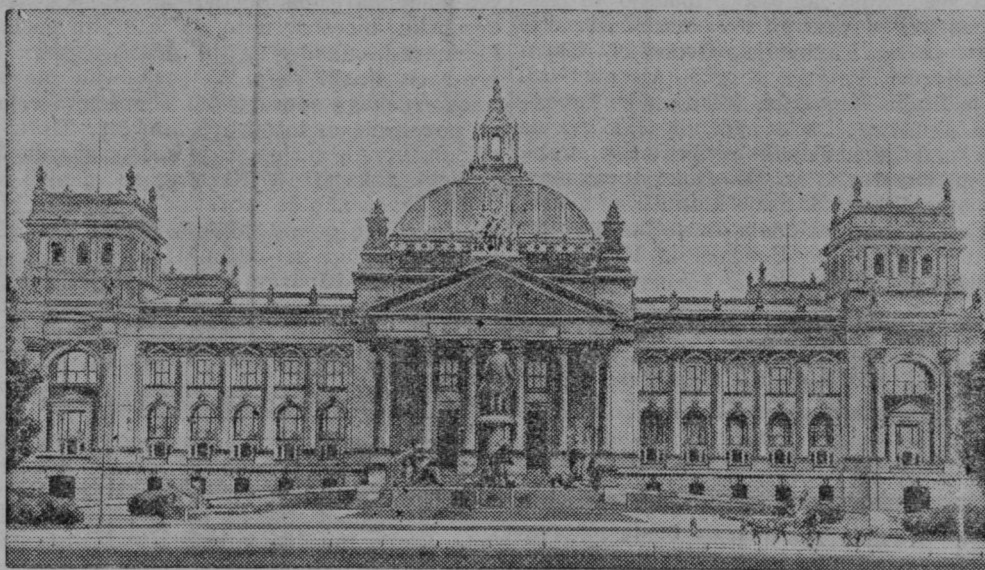
Smrt v mladeniških letih. V Rečici ob Paki je izdihnil svojo blago dušo 14. septembra Viktor Čvan, star šele 28 let. Bil je priden in vesten gospodar. Komaj si je uredil svoje gospodarstvo, že ga je ugrabila kruta žena smrt v najlepših letih življenja, po dolgem in hudem trpljenju. Naj mu sveti večna luč — hudo prizadeti ženi in sorodnikom pa naše sožalje!

Smrt potrpežljivega starčka. Že drugič letos je neizprosna smrt zamahnila s svojo neusmiljeno koso nad rodbino Gmajšekovo na Bobovem pri Ponikvi ob juž. žel. Dne 28. marca je pokosila blago mater in gospodinjno Frančiško Zabukovšek v 69. letu starosti, dne 6. septembra pa njenega dobrega moža Antona Zabukovška v

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

80. letu starosti. Bil je pravi katoličan, saj je še eno uro pred smrtjo prejel sveto popotnico za umirajoče. V njegovo hišo niso smeli zahajati protikatoliški listi, na »Slov. gospodarja« je bil naročen nad 40 let, dalje na »Nedeljo« in še več drugih listov je bral. Prepiral se ni nikoli z nikomur, vsakemu je rad pomagal, ako je le mogel. V slovo mu je pri hiši žalosti g. Ratej lepo govoril. Rajni je bil veselega, prijaznega srca. Če ga je trla kakšna skrb ali žalost, ga nisi slišal tarnati, rajši je zapel kakšno Marijino pesem. Njegovo splošno priljubljenost je pokazal pogreb. Kljub ogromnemu delu na polju ga je spremljalo mnogo ljudi na zadnji poti. Ponkovski pevci so mu krasno zapeli v slovo. Bodi mu zemljica lahka — preostalim pa naše sožalje!

Smrt blage matere. Milo so nam doneli zadnje nedelje zvonovi v Kostivnici in peli pesem v slovo svoji faranki Tereziji Lah. Daleč na okrog je bila poznana in spoštovana kot dobitnica ubogih. Šele 56 let stara se je morala posloviti od svojih dveh hčerk in petih sinov. Skoro eno leto jo je mučila huda bolezen, a ni bilo pomoči. Ni ji bilo življenje posuto s cvetjem, precej trnja je bilo vmes. Stara 20 let je prišla iz dobro znane Svetelšekove hiše iz Sladke gore na sedanji dom. Šla je za mamo štirim otrokom, ki jih je ljubila in vzgajala kot svoje. Sedaj je bila že osem let vdova in gospodarila s hčerkama in sinovi. Siromaki jo bodo zelo pogrešali, saj ni šel nobeden od njene hiše brez daru. Kako je bila priljubljena med sosedi in farani, pričča njena zadnja pot, saj se je zbralo zelo veliko prijateljev in znancev na njenem pogrebu. Naj ji sveti večna luč — preostalim pa naše sožalje!

Nemški državni zbor v Berlinu. — Poročajo, da ga je zadela angleška bomba

da bom tako prišla do dvojnega denarja. Bila sem tako nora, da sem se mu dala preslepiti, ker nisem mislila, da me hoče goljufati. Končnik je nedolžen, ta lump me je nagovoril, da sem ga po krivem naznanila. Ko sem ga pozneje prijela zaradi obečanih treh tisočev, mi je nekaj časa obljubljal, da jih bo že dal in dal. Pred tremi meseci je otrok umrl in odtlej mi ne da ne krajcarja več. Zdrava nisem več, službe ne dobim; ko sem ga zadnjic za denar, se mi je v obraz zasmejal, češ da ne ve o ničemer in da sem nora baba; če sem onega po nedolžnem naznanila za očeta, naj bom kar lepo tiho, sicer me še zaprejo. Ko sem ga potem sredi ceste ozmerjala, je bil še tako predrzen, da me je šel zaradi časti tožit. Gospod sodnik, tu ga zdaj imate, falota, lažnivca, goljufa. Veseli me, da bo sedel; vse, kar je hudega, mu privoščim — tako nekako je govorila Škerjančeva, le še bolj na dolgo in bolj slano, vsega vama ne morem ponoviti. Hudnik pa, ki je sprva preblecal, je dejal mirno in zaničljivo: »Ha, to je čedna storija, ki si jo je ženska namislila. Pa se je tako debelo zlagala, da se da ne le z očmi videti, temveč kar z rokami otipati. Jaz namreč trdim, da si je od konca do kraja vse izmislila.« — Tedaj se jo Škerjančevka hudobno nasmejala, iz žepa pa je potegnila zmečkano pismo in rekla: »Hehe, tokrat lisjak ne boš ušel. Na srečo sem davi po dolgem iskanju vendarle našla pismo, na katero je ta gospod že pozabil ali pa je mislil, da ga že davno ni več. Nate, gospod sodnik, preberite ga!« — Pismo, ki

ga je očitno bil Hudnik napisal, je bilo iz februarja 1891. leta in naslovljeno, na Škerjančevko. V tem pismu jo je Hudnik opominjal, naj se pred sodnijo, ko bo naznanila Končnika za otrokovega očeta, previdno izjavi, da ne bodo kaj zasumili, da bi kdo drug utednil biti oče. Sicer se ji pa ni treba bati, na vsak način bo on, Hudnik, skrbel, da pride do denarja, le njega ne sme izdati. — Zdaj Hudnik ni mogel več tajiti, začela sta se dajati z žensko, advokat ji je očital, da je ni on, ampak da je ona njega spravila na misel, naj bi Končnika ujela v past. Sprva se je slinila okoli Končnika; ko pa ji ni uspelo zlepa in se mož ni dal zvabiti in prikleniti, se je hotela ugnezditi tako, da mu je grozila, češ da ga bo naznanila za očeta. Ko pa jo je Končnik nato nagnal, jo je še bolj podžgalo, češ: čakaj zarobljeni dedec, plačal pa mi le boš. Žal da se je dal on, Hudnik, pregovoriti, da je pristal na tak njen naklep. — Škerjančeva je tej Hudnikovi razlagi na žive in mrtve ugovarjala, nazadnje je sodnik moral njun prepir ustaviti in je dal oba pripreti... Zdaj vesta vse, storije je konec. Kar še bo sledilo, o tem bodo sklepali porotni sodniki.

Ženski, ki sta napeto poslušali, dolgo nista našli besede. Tilka se je tiho jokala, prva je spregovorila Trezika:

»Človek ne bi mogel verjeti, da je toliko hudobije na svetu.«

Tilka pa je zaihtela:

stih ljudstev, pravi Norvežan, da jih belokožci deloma bolje in hitreje govore kakor ta ljudstva sama, ki so v govorjenju večinoma malo počasna, čeprav bi se našemu človeku to govorjenje zdelo pravo hitro klepetanje.

Železo v od Nemcev zasedenem ozemlju. V zasedeni Loreni so pridobili Nemci 6690 milijonov ton, v Belgiji in Luksemburgu pa 300 milijonov ton železne produkcije. Računajo, da je tod v zemlji še blizu 7 milijard ton rude, ki bi z dosedanjim črpanjem zadoščala še za 100 let. 80.000 ha železne rude v kotlini Briey je izkoriščala Francija, 23 tisoč hektarov rudišč je bilo že prej v Nemčiji, 2000 ha v Luksemburgu, 1000 ha v Belgiji. Sedanja vojna je zelo malo

Dopisi

Mežiška dolina

Sv. Danijel. Pred nekaj leti je kupilo društvo Jugoslovanskih sester počitniški dom zunaj na Močnikovem posestvu. V njem preživljajo bolehní otroci svoje šolske počitnice. Pred dvema letoma je kupil okrajni kmetijski odbor tu zemljo, katero je ogradil ter napravil drevesnico. Od tega časa hodijo izletniki teden za tednom k nam v vas ter občudujejo lepoto naše gorske vasi. Velike težave smo imeli s pošto, ki smo jo dobivali dvakrat na teden in še tedaj ne redno. Toda, hvala Bogu, ta sitnost je zdaj že odpravljena. V nedeljo, 1. septembra, smo imeli otvoritev naše lastne pošte. Zdj dobivamo pošto redno vsak dan. Še to jesen mislimo graditi nov vzoren vodovod v naši vasi. Pri tem pa nam dela velike ovire do skrajnosti slaba cesta, ko ne moremo spraviti po njej gramoza v št. Danijel. Ko dosežemo še to, bomo pač lahko ponosni na naš prekrasni sončni šentanev.

Dravsko polje

Hoče-Sv. Mihael v Razvanju pri Mariboru. Letos 17. junija je udarila strela v zvonik hoče podružnice sv. Mihaela v Razvanju. Leseni del stolpa je zgorel in tudi zvonovi so popadali na obok cerkve ter počili. Nesreča se je zgodila po 18 letih, ko sta bila na novo nabavljena dva med svetovno vojno odvezta zvana. Veliki zvon, ki je ostal, je iz leta 1621. Podružnica sv. Mihaela je ena najstarejših v naši škofiji in je bila pozidana leta 1111. ter hrani precej starodavnih mašnih oblačil, od katerih jih je nekaj zgorelo pri požaru 17. junija. Požrtvovalni Razvanjčani so se hitro lotili popravila stolpa. Za dela je bilo izdanih okrog 50.000 din. Počene zvonove je prelil inž. Bühl v Račah, kar je stalo 25.000 din. Trije preletni zvonovi bodo v soboto, 21. septembra, slovesno prepeljani v procesiji od farne cerkve v Hočah ob štirih popoldne k podružnici sv. Mihaela v Razvanje. Drugi dan, 22. septembra, bo ob 9 pri podružnici slovesna služba božja in nato blagoslovitev zvonov po domačem g. župniku in dekanu A. Sagaju. Mična in privlačna cerkvice je sedaj popravljena ter prenovljena in bo ostala ohranjena kot zgodovinska znamenitost.

Hoče. Prosvetno društvo otvarja svojo novo delovno dobo z znano pretresljivo L. Anzengruberjevo igro »Krivoprisežnik«. Igra se bo vršila v nedeljo, 22. septembra, ob treh in ob pol osmih. Vodstvo in vloge so v dobrih močeh. Vse prijatelje katoliške prosvete, zlasti bratska društva, iskreno vabimo!

Slovenske gorice

Sv. Barbara v Slov. goricah. Dne 12. septembra je obhajal v krogu svoje blage družine 75 letnico naš upokojeni g. šolski upravitelj Kranjc. Cele rodove Barbarčanov je vzgojil kot izborni krščanski vzgojitelj, dokler ni utrujen od dela stopil pred leti v zasluženi pokoj, katerega uživa pri duševni čistosti in telesni moči pri nas Barbarčanih, od katerih dobro pozna vsakega in je rade-

volje na razpolago z dobrimi nasveti svojim bivšim šolarjem. G. jubilar je še vedno dopisnik našega lista, ki mu želi z Barbarčani vred, da bi dočakal v njemu tolikanj priljubljenih Slovenskih goricah 80 letnico!

Mursko polje

Ljutomer. Nastopilo je nekoliko boljše vreme, kar je tudi potrebno, če hočemo, da bo dozorela ajda in koruza. Ljudje že kopljejo krompir, Ne-

Vojvoda Aosta, poveljnik italijanske armade v zasedeni angleški Somaliji

Novi romunski kralj Mihael

poškodovala rudniške naprave in livarne, ki so večinoma vse spet že v obratu. Nemške čete so se izogibale napadov na rudniška področja, ki so tako prišla čim manj poškodovana v njih roke. Število avtomobilov v Jugoslaviji je naraslo v letih 1933. do 1938. na 20.500 osebnih in 12.600 tovornih. Tovorni avtomobili so se povečali za 62, osebni za 51%. Prvo polletje 1939 smo uvozili iz Nemčije 2333 osebnih in 965 tovornih avtomobilov.

Elektrika v padavinah. Padavine imajo v sebi skoraj vedno električne naboje, ki so zelo raznoliki. Za navadni dež so ugotovili, da je 80% njegove celotne količine nabitih s pozitivno elektriko, medtem ko je 70% nevihtnega dežja in sploh pozitivno nabitih. Pri

»Moj Bog, kako se mi Jurij smili! — Kaj sem mu storila!«

»Saj ti mu nisi nič, on je tebi,« ji je ugovarjala Trezika. »Ko bi te ne bil iz hiše pregnal, bi ga ne bila zadela vsa ta nesreča.«

»Največja nesreča že kar spočetka je bilo zanj to, da se je spečal s Hudnikom. Ta brezvestnež ga je zapeljal v špekulacije in v dolgove. Hudnik je vsemu kriv.«

»Tilka, oprostí mi, če ti nekaj rečem! Glavna krivda je Jurijeva prevzetna mogočnost. Upajmo, da ga je zdaj dovolj ponižalo; potem se utegne vse še na dobro obrniti.«

»Povrníla mu bom z dobrim, kolikor bom največ mogla. Pa kaj, ko nimava niti doma, kjer bi se mogla sniti!«

»Gospa, saj imate denarja več ko dovolj in za denar si človek lahko vse kupi, tudi dom,« je urezal doktor spet po veselo; »jaz celo vem za nekaj.«

»Kje?«

»Kolikor mi je znano, bi bil špetinov Matija vesel, če bi za Ledine našel kupca, ki bi mu plačal, kolikor je on dal.«

»Ledine? To je bilo Jurijevo posestvo, ali ne? Da, to bom kupila. — Jutri po razpravi se peljem takoj k Juriju in se bom z njim zmenila.«

»Gospa, če vam smem kaj svetovati: nikar se ne prenažite! Malo počakajte!«

»Ivan ima prav,« je pritrdila Trezika; »počakaj, da se Jurij vrne, ne obesi se mu kar za vrat, drugače mu greben spet zraste.«

»Če pa se ne vrne več? Če mi odide Bog ve kam?«

»Tako neumen ne bo,« je rekel doktor; »sicer pa ga bom nazajgrede poiskal in mu povedal, kar mu je treba vedeti.«

»Prosim, storite tako, gospod doktor; zelo vam bom hvaležna. Pomagajte mu, prosim vas.«

Pogovor je običal in se nocoj ni več razpletel, ker je Tilka obmolnila in je le še raztreseno poslušala. Zaradi tega je zdravnik vstal in se poslovil ter šel v svojo gostilno spat.

XII.

»Celovec 5. septembra 1894.

Ljuba Tilka!

Doktor Silan me je obiskal, ko je bil mimogrede v Celovcu. Dober človek je. Povedal mi je, da nisi več odšla po svetu, da si ostala doma in da si v Kapli pri Dobrovnikovi Treziki. Ko sem to izvedel, nisem mogel drugače, sklenil sem, da se vsaj v pismu še enkrat s Teboj pogovorim. Morda boš huda, da si to upam in da Ti pišem tako dolgo pismo. Lepo Te prosim, stori mi to na ljubo in ne zavrzi pisma, preden ga do kraja ne prebereš.

DOBAVLJA-

POPRAVLJA

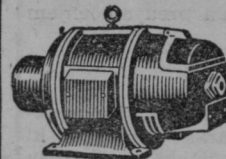
motore

in vse vrste električnih strojev

Domača tovarna

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturška 69

kateri tožijo o slabem pridelku in da je še ta zelo gní, dočim drugi trdijo, da je pridelok letos veliko boljši kot druga leta. Tudi otave še niso vsi posušili. Ščavnica je naredila veliko škodo. S svojo poplavo je uničila skoraj polovico trave na travnikih ob njej. Čas bi že bil, da bi jo enkrat zregulirali in ji s tem preprečili njeno uničevalno delo!

Oven pri Ljutomeru. Kolo jahačev in vozačev je v nedeljo, 8. septembra, priredilo svojo vsakoletno dirko. Prireditelj se je v lepem nedeljskem dnevu sijajno obnesla. Tudi tekmovalci so se na svoje čistokrvne konje zelo zanesli. Na žalost so bili nekateri razočarani, kar pa ni nič čudnega, ker sreča ni nikoli trajna.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Prejšnjo nedeljo je prestopila Rajhova družina iz judovske v katoliško vero. Krstne obrede je izvršil g. župnik Vojkovič. — Na naše okrožno sodišče je premeščen sodni pripravnik Zojhler Ivan, ki je doslej služboval v Mariboru. — S tukajšnjega okrajnega načelstva je odšel v Ljubljano k banski upravi policijski komisar Venčeslav Vehovec, a na njegovo mesto je prišel iz Črnomlja prejšnji pristav Franc Žebavec. K nam je premeščen tudi Henrik Čamernik, ki je pa trenutno v vojaški uniformi.

Dolnja Lendava. Banska uprava je nakazala našemu delavnemu Prosvetnemu društvu podporo v znesku 500 din, za kar smo ji zelo hvaležni. — Čas trgatve se bliža z naglimi koraki, vendar bo pa letos precej klavrna, ker je večino pridelka uničila toča, kar pa je grozdja ostalo, pa precej gnije zaradi deževnega vremena zadnjih časov.

Gederovci. O nedovoljenem prestopanju državne meje se je že mnogo govorilo in pisalo, pa je vendar vse skupaj ostalo bob ob steno. Čeprav je že šmuglanje ali švercanje zahtevalo več mladih življenj, se v kljub temu mnogi še niso spametovali, temveč za ceno lastnega življenja ugodijo svoji tihotapski strasti ter grede za zaslužkom, ki jih lahko stane najdražje, kar imajo, življenje. Ob koncu preteklega meseca je med drugimi pri nas prekoračil mejo 20 letni fant Krampač Jožef iz Trnja, vendar pa mu sreča ni bila naklonjena, ker ga je kljub temi opazilo oko varnostnega organa, ki ga je zaustavil. Ker se fant klicu na stoj ni odzval, je graničar ustrelil ter zadel fanta v bok. Močno je krvavel. Prepeljali so ga v bolnišnico, a je že na potu umrl. Pokopali so ga dne 2. septembra na trnjanskem pokopališču. Ljudje, imejte pamet!

Bekrača. Daleč naokrog je znano, da nam je naš hudournik povzročal mnogo škode in skrbi, zato smo hanski upravi tembolj hvaležni za pozornost in naklonjenost, da nam ga je dala popraviti in nam s tem obvarovala pred uničenjem mnogo rodovitne zemlje.

Konjski okraj

Frankolovo. Lani smo dobili poštni urad s telefonom. Imamo tudi gospodarsko zadrugo, ki preskrbuje v sedanjem času občinstvo z živili in drugimi potrebščinami. Sedaj gradimo veliko skladišče za poljedelske pridelke. Družba Prizad nam je dala v ta namen 100.000 din podpore. Zgradili smo tudi moderne občinske ceste, kakor Frankolovo-Kolarjeva hiša, potem v Rakovo stezo, Stražico, Lindek. Moderno urejena je cesta v Jesenici z novimi brvmi. Tu se lahko vidi, kaj se z dobro voljo da vse doseči in urediti. Delo naše gospodarske zadruge in občinske uprave naj bo narodu za zgled. Mnogo je še takih, ki so skrajja kritizirali delo naše zadruge in občine.

Šaleška dolina

Šmartno ob Paki. Letos spomladi se je na pobudo g. župnika in duhovnega svetnika Franca Časl ustanovil poseben gradbeni odbor za povečanje in popravilo farne cerkve sv. Martina. Odbor je šel takoj na delo ter so te dni zidarji že končali svoje delo, tako da je cerkev že skoraj gotova. Manjka še samo notranja oprema. Največ zaslug, da se je cerkev tako lepo prenovila, ima sigurno rajni g. dekan Karel Presker, ki je daroval v ta namen okrog 80.000 din. Velike zasluge ima pa tudi g. župnik Časl Franc, kakor tudi ves gradbeni odbor, posebno pa še cerkvena ključarja. — Na Martinovo nedeljo, novembra meseca, bo slovesna blagoslovitev prenovljene cerkve, kakor tudi blagoslovitev tukajšnjega Prosvetnega doma. Ta dan bo za Pačane vsekakor velik praznik, na katerega se že sedaj pripravljamo ter vabimo vso bližnjo in daljno okolico, da se teh naših slavnosti v obilnem številu udeležijo! — V nedeljo, dne 15. septembra, sta Fantovski odsek in Dekliški krožek na rednem občnem zboru polagala račune o svojem delu. Iz podanih poročil je razvidno, da sta društvi pridno delali. Nova odbora, ki so si jih izbrali fantje in dekleta, naj delo nadaljujeta z vsemi močmi v dobro naše katoliške prosvete! — Fante in dekleta čaka drugo leto vseslovenski mladinski tabor v Ljubljani, za katerega se bodo morali že sedaj pridno pripravljati, da bomo tudi Pačani čimveč prispevali k temu taboru in k zmagi naše misli ter našega katoliškega prepričanja. Bog živi!

Smarski kraji

Pristova-Bezovica. Prvi del naše ceste je končan, sedaj se bo pričelo z gradnjo drugega dela od Sv. Tomaža na Bezovico, oziroma Dramlje. Prosimo cestni odbor, naj se v bodoče ozira na sledeče: 1. Zaposlijo se naj oni, ki so siromašni, imajo majhno posestvo, ki jih ne more preživljati, pa obilno družino. 2. Oni, ki so sicer neoženjeni, a ne zapravljivi, ki bi že v naprej se zadolževali za pijačo, kakor se je to že godilo. 3. Na

delo naj se ne sprejemajo sinovi z velikih posestev, ki imajo doma dovolj dela, torej samo bolj siromašne odstranjujejo. Mislimo, da bo v bodoče

tudi delavec zavzemal vidnejše mesto. Izrekamo vso hvaležnost g. senatorju Mihelečiču za njegovo posredovanje na višjih mestih.

Za kaj se da uporabiti sladki jabolčnik?

Hmelova dobra domača pijača

Sadja je letos malo in tako tudi sadjevca ne bo. Zopet bodo razni »kmečki prijatelji« ponujali vse mogoče izvlečke (ekstrakte) za napravo domače pijače. Vočigled temu nam je dopisnik iz Savinjske doline poslal sledečo notico, kako se da napraviti res dobra pijača, pa brez vsakih kemičnih sredstev, vendar pa je nujno, da je vsaj nekaj sadja.

Dela se na sledeči način: V sod se nalije nekaj več kot polovico sadnega mošta, ki še ni povrel. Na ta mošt nalijemo vode, tako da je sod skoro poln, kot za običajno vretje. V večjem loncu pa damo kuhat nekaj hmelja. Za vsak hektoliter sode prostornine vzamemo pest hmelja in dva litra vode, tako da je v loncu gošča. To naj vre dobro uro, da dobi voda grenak okus po hmelju. Vodo nato ločimo od hmelja in še vročo izlijemo v sod. To pustimo potem, da povre in v teku zime je pijača godna za pitje.

Nikdo ne bo opazil, da je bilo dodano toliko vode, ne občuti pa se tudi ne okus po hmelju. Ta pijača je dobra in zdrava in jo morem priporočati iz lastne izkušnje. Paziti pa se mora, da je sadnega mošta najmanj 60% — najboljše dve tretjini mošta in ena tretjina vode. Tako si poceni pomagajte do dobre in zdrave pijače.

Sadni likerji

Likerje vedno bolj uporablja današnje gospodinjstvo. Posebno ob priliki raznih obiskov je v navadi, da se gostom postreže z likerji. Temu ni morda kriva gospodinja, ampak današnja vseobča navada, preko katere gospodinja ne more, kajti sicer bi prišla v zamero. Radi tega se nam zdi primerno, da tudi v našem listu povemo, kako se lahko napravi dober liker, in to iz naravnega sadja. Liker iz naravnega sadja je okusnejši kot vsi ostali načini naprave likerjev, opisani po kuharskih knjigah. Opisali bomo napravo likerja iz sadnega soka, to je iz sladkega jabolčnika ali hruščeva.

Za napravo enega litra te vrste sadnega likerja je treba vzeti 2 decilitra sladkega sadnega soka (jabolčnika ali hruščeva), ki ga je precediti skozi gosto domačo platno, potem 3—4 decilitre špirta (alkohola) in 40—50 dkg sladkorja. Najprej je treba skuhati s pol litra vode sladkor, da se tako dobi raztopljen sladkor v obliki sirupa. Izprešan sadni sok je, kakor rečeno, precediti skozi krpo. Sok se najprej pomeša z alkoholom, ta mešanica pa nazadnje z ohlajenim sladkornim sirupom. Tako dobljen liker se potem pusti na toplem mestu 14 dni, naker se prelije v drugo steklenico in hrani do porabe na hladnem mestu.

Kmečka trgovina

Jedilno olje

Oljarne v Sloveniji delajo že dalj časa v zmanjšanem obratu, ker pač ni dobiti bučnic za izdelovanje olja. V Slavoniji pridelovalci bučnic iste sicer še imajo, pa oblasti na Hrvatskem ne dovolijo izvoza bučnic s področja banovine Hrvatske. Radi tega jedilnega (bodisi bučnega, bodisi sončničnega ali laškega) olja povsod zelo primanjkuje. Ljudje, predvsem pa trgovci dajejo oljarnam denar za olje kar naprej, da bi ja pozneje dobili olje. Seveda oljarne še svojim stalnim odjemalcem ne morejo ustreči, o izvozu olja (kot prejšnja leta) pa sploh ni govora, saj olja še domači trgovci ne dobe. Cena bučnega olja znaša 24 din za liter, kdor ga pač more dobiti.

Ker smo v Sloveniji glede jedilnega olja precej odvisni od uvoza bučnic z juga, je prav posebno v sedanjih časih paziti na vsako pest bučnic, da ne pridejo v izgubo. Zato naj nihče ne krni kar celih buč svinjam, ampak naj vsako bučo iztrebi, bučnice posuši in predela v olje. Tako se bodo vsaj kmetje, če že ne popolnoma, pa vsaj do neke mere oskrbeli z bučnim oljem.

Po uredbi ima v naši državi Prizad monopol (izključno pravico) čez oljnata semena. V poštev

pridejo predvsem sončnice, ki jih na jugu države zelo veliko pridelajo. Olje od sončnic se poleg solate uporablja še namesto masti (muslimani, ki masti ne marajo) in se po okusu prav nič ne razlikuje od bučnega. V Sloveniji olje od sončnic prav za prav ne pride v poštev, ker se sončnice, ki zemljo močno izčrpajo, zelo malo prideluje. Kljub temu so tega olja naše oljarne izdelovale v velikih količinah in smo ga tudi mi precej pojedili, kar je pa malokdo opazil. Privilegirana izvozna družba je letos določila za seme sončnic 300 din za 100 kg. Lani je bila 155 din in je torej letos poskočila kar za 96%. Cena olja iz lanskega pridelka sončnic je znašala na veliko 13.50 din liter, letos pa bo cena poskočila za 4.50 din, tako da bo cena na debelo (ki jo bo še določil urad za kontrolo cen) okrog 18 din liter.

Kar se tiče količine sončničnega semena, pravi kmetijsko ministrstvo, da bo znašal pridelek okoli 8000 vagonov, kar bi dalo okoli 2500 vagonov olja. Tvornice olja pa trdijo, da bodo lahko dobile samo 5000 vagonov in da bodo lahko proizvedle samo 1250 vagonov olja, kar pa je premalo za domačo potrebo (za okrog 44%). Letos pa bo potrošnja olja še znatno večja, ker bo industrija mla namesto kokosovega olja porabila mnogo

Nesrečen sem. Bog me je hudo kaznoval, pa me je tudi po pravici. Z Bogom sem se spravil. Tu se mi je našel dober, vnet duhovnik, ki mi je pokazal pot nazaj k Bogu. Zavest, da mi je Bog odpustil, me tolaži in krepi. Zdaj moram prositi še Tebe, da mi odpusti, kar sem Ti hudega prizadel. Odpusti mi, če moreš! Če mi ne moreš, Ti tudi ne bom zameril. Enega pa Te prosim: ne zaničuj me več! Ljuba Tilka, najhujše, kar me je zadnje mesece zadelo, je bilo to, ker sem čutil, kako me zaničuješ. Zameriti Ti tudi tega ne morem, kajti videz je bil res tak, kakor da sem Tvoje zaničevanje zaslužil. Kakor mi je doktor Silan povedal, sem vsaj najhujše sramote opran, ko je prišla moja nedolžnost zaradi onega otroka na dan in ko je celo sodnijsko dognana in potrjena. Hvala bodi Bogu za to! Zdaj me ne smeš več smatrati za nezvestega moža in mi moraš verjeti, da sem Ti bil ves čas, tudi v najskritejših mislih, vedno zvest.

Velika sramota se me sicer še drži zaradi konkurza, ki je marsikaterega mojega upnika oškodoval. Priznam svojo krivdo, bil sem preveč površen, preveč lahkoveren in sem se preveč zanašal na špekulacije. Toda ogoljufati ali oškodovati nisem nameraval nikogar. Najbolj obžalujem, da sem doktorju Hudniku tako slepo zaupal in si ga izvolil za glavnega svetovaleca v svojih trgovskih zadevah. Ta človek me je nesramno ogoljufal. Šele zdaj pri preiskavi se mi je razjasnilo, da je poneveril celo vrsto velikih zneskov denarja, ki sem jih vrnil za dolgove.

Meni pa je govoril, da je vse v redu, da ima potrčila shranjena. Žal mu goljufij ne morem dokazati.

Kar prestrašila me je vest, da so Ledine šle za tako nizko ceno. Za toliko sem jih vendar sam kupil pa sem zadnja leta vendar toliko prizidal, popravil in na novo uredil. Nikoli si ne bi bil mislil, da pojdejo izpod sto tisoč kron. Tako seveda rastejo moji dolgovi brezkončno.

Morda tudi veš, da me dolžijo, češ da sem hotel zbežati in uiti kazni. Na to še v sanjah nisem mislil. Resnica je tale: Lansko leto me je obiskal star prijatelj izza vojaških let, neki gospod Hojnik iz Gradca. Ker mu je na Ledinah zelo ugajalo, je hotel, da mu prodam planino, da bi si uredil lovišče. Jaz nisem bil voljen, da bi grunt razkosal; zato mu tudi nisem ustregel, čeprav mi je za samo planino ponujal trideset tisoč kron. Ko sem na vigréd videl, da sem na kantu in da mi ne ostane nobeno upanje več, sem hotel v Gradec k prijatelju in sem mu hotel ves grunt ponuditi, naj ga kupi. Imel sem namen, zahtevati sto dvajset tisoč kron in sem bil tudi prepričan, da jih bo Hojnik plačal, ker je zelo bogat. Doktor Hudnik pa, ki o vsakem človeku misli, da je tak kakor on, me je od onih mal, ko sem ga iz hiše nagnal, dal nadzirati in tako so me na postaji v Kapli prijeli, ko sem se ravno hotel v Gradec peljati. Še zdaj menijo, da sem takrat res hotel zbežati.

Zdaj veš vse, Tilka, in prosim Te ponovno, ne zaničuj me, le pomiluj me!

(Dalje sledi)

obeh zadnjih vrstah dežja nosi vsaka poedina kaplja velik naboj s seboj, pri navadni vrsti dežja pa le majhne naboje. Velike dežne kaplje so pozitivno nabite, razpršene kapljice pa negativno. Spodnja stran oblaka je negativno, zgornja pa pozitivno nabita. Električni naboj se izmenjava v oblaku samem. Zemlji dovajajo razne vrste padavin, in seveda tudi snežinke, toča, sodra itd., pomembne količine pozitivnih ali negativnih nabojev.

Gradbeni rekordi v Ameriki. V eni uri že stoji hiša. Na temelje postavijo železno ogrodje, vanj vlagajo stene brez žebeljev, okna, vrata in drugo. Stene so iz betona, asfalta in klobučevine ter ne prepuščajo vode. Hiše stanejo 2500 dolarjev.

drugega olja. Letna poraba jedilnega olja znaša 1800 vagonov, za industrijo pa je treba še okrog 600 vagonov. Za zadovoljitev domačih potreb smatra industrija olja, da naj se dovoli uvoz surovin takoj, da bi se lahko pravočasno dobile potrebne količine v inozemstvu.

Proizvodnja bučnega olja pri tem ne prihaja v poštev, ker se to v glavnem proizvaja največ v Sloveniji, in sicer okrog 30—50 vagonov letno.

S tem v zvezi nekateri opozarjajo na olje iz grozdnih peščic, katero se da predelati v jedilno olje, predvsem pa uporabiti za industrijo. Po računih bi lahko v Jugoslaviji pridelali okrog 250 vagonov olja iz grozdnih pešk. Ločiti pečke ni več težko, saj imamo v ta namen že posebne stroje, tropine se pa potem še tudi dajo uporabiti za žganjekuho.

Tako vidimo, da bo letos pravi lov za vsem, kar ima količjak olja v sebi. Kdor torej ima buče, naj bučnice skrbno spravi, prav tako oljnato repico (rips) in mak. Tudi grozdnice pečke se naj spravijo, kajti letos bo šlo vse v denar.

Položaj na lesnem trgu

je zelo nejasen. To je tudi glavni vzrok slabih kupcij. Domača poraba je sicer normalna, vendar to kupčije ne poživijo. Radi tega lesa ne spravljajo več v toliki množini na trg, kar velja predvsem za trdi les, ker je pač po trdem lesu zelo redko povpraševanje.

Drugače je z drvimi in ogljem. Drva se izdelujejo do skrajnih količin za domačo porabo, še več pa za izvoz. V inozemstvu namreč ne uporabljajo naših bukovih drv za kurjavo, ampak za izdelavo celuloze. Ko so bile cene drv maksimirane, so se drva izvažala v še večji količini. Končno je bil določen davek v višini 500 din za vsak izvožen vagon drv. S tem se je hotelo proizvajalce prisiliti, da dajo drva po določenih cenah doma na trg. Maksimiranje cen za drva, ki so v Sloveniji bila prej cenejša, je torej rodilo na eni strani pomanjkanje drv, na drugi strani pa porast cen za drva.

Oglje se prideluje v velikih količinah. Največ ga gre v Nemčijo, v Italijo pa vedno manj. Precej ugodna trgovina z lesom in ogljem je z Madžarsko. Izgledi za bodočnost niso razveseljivi, ker smo pač precej odvisni od Italije, kateri pa moramo dobavljati les še po stari neugodni pogodbi.

Trgovina s krompirjem

Po trgih in mestih se suče cena krompirju od 1.50 do 2 din kg. Teh cen se hočejo držati kmetje tudi v trgovini na veliko. Toda trgovci se teh visokih cen branijo in posledica je, da se krompir bolj malo kupčuje. S Ptujkega polja, predvsem od Ormoža je bilo nekaj ponudb za večje količine krompirja za Ljubljano po 1.50 din kg, a so se pogajanja na tej podlagi razbila. Trdi se namreč, da se krompirja kljub prvotnim slabim glasovom le ni pridelalo tako malo in da je bil pridelek ponekod naravnost obilen. Radi tega se mnogi mnenja, da bi krompir veliko čez 100 din 100 kg ne smel veljati. Na drugi strani je pa spet to dejstvo, da se bo krompirja letos zelo veliko potrebovalo, predvsem vojaščina, ki je samo pri eni licitaciji razpisala nakup 69 vagonov krompirja. Tako bo najbrž krompir ohranil precej visoko ceno, morda povprečno okrog 150 din 100 kg.

Po zgledu Zagreba je tudi ljubljansko in mariborsko tržno nadzorstvo določilo najvišje cene krompirju. V Ljubljani se ne sme krompir na trgu prodajati dražje kot po 1.50 din kg, v Mariboru pa ne dražje kot 1.60 din kg. Ta določitev je v Ljubljani imela za posledico, da nekaj dni krompirja na trgu sploh ni bilo, v Mariboru se pa itak ni dražje prodajal, kot se je določilo.

Odločba o najvišjih cenah moke

Ean dravske banovine dr. Marko Natlačen je za moko izdal naslednje določbe:

Mlini, ki meljejo žito proizvajalcem (kmetom), morajo istim vračati za 100 kg pšenice 10 kg bele moke, 60 kg krušne moke in 17 kg otrobov. V primeru, da proizvajalec zahteva samo krušno moko, mora iste mlin vrniti iz 100 kg pšenice 72 kg in 17 kg otrobov. Ostanek moke in otrobov smejo obdržati mlini kot odškodnino za mletev (merico). Mlini, ki meljejo pšenico za proizvajalce, a ne jemljejo merice, smejo za mletje 100 kg pšenice računati največ 30 din.

V zvezi s cenami pšenice v donavski banovini, prevoznimi stroški in normalnimi zaslužki v trgo-

vini na veliko in malo, sme stati v prodaji na drobno 1 kg bele moke 9 din, 1 kg krušne ali enotne nepresejane moke 5 din in 1 kg otrobov 2.50 dinarjev.

Poleg tega se določa, da morajo mlini, ki uvažajo pšenico z juga in potem prodajajo moko trgovcem, od 1 kg moke dati 10 par v poseben banovinski sklad, ki se bo uporabljal za zimsko prehrano revnih krajev.

Ta odločba je v veljavi od dneva objave v Službenem listu kr. banske uprave.

Cene vinom

Slovenija. Maribor: namizna vina 7, 8—9 din, sortna 10—14 din liter. Veliko povpraševanje po vinu. Prodajalci vino čvrsto drže. — Brežice: 7—8 din liter (vina slabše kakovosti tudi še tuintam po 6 din). — Novo mesto: zaloge radi slabe letine skoraj pošle, vendar imetniki prodajajo vino po 6—8 din liter, ki se suče po kakovosti. — Krško: 7—8 din liter. — Ormož: 8—10 din liter. Sortna vina imajo dosti višje ceno. — Ptuj: 8—10 din liter. Sortna vina se prodajajo dosti dražje. Veliko povpraševanje. — Haloze: vino imajo samo večji posestniki, ki ga krčevito drže, ter je doseglo lepe cene (7—8 din, tudi po 9 din liter). — Zg. Sv. Kungota (Svečina): namizna vina okrog 10 din liter. — Radgona: 7—10 din liter.

Cene vinom v ostalih predelih države. Lika (črno) 325—400 din hektol. — Šibenik: črno 470—500 din, opolo 520—550 din, belo 600—640 din hektol. V okolici Šibenika za približno 20 din pri hektolitrju nižje. — Imok: 350—400 din hektol. — Kaštel: črna in opolo 550—600 din. — Hercegovina: 400—500 din po kakovosti. — Varaždin: 400—500 din hektol. — Varaždin: vina srednje kakovosti 7—8 din, boljša 10 din liter.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor: debeli 7—8 din, poldebili 5.75 do 7 din, plemenski 6.50—8 din; Ptuj: I. 7.50 din, II. 6.50 din, III. 6 din; Kranj: I. 9 din, II. 8 din, III. 6.75 din; Kamnik: I. 8.50 din, II. 7.50 din, III. 6 din kg žive teže.

Biki. Maribor 5.50—7 din, Lendava I. 6.50 do 7.50 din, II. 5.50—6 din kg žive teže.

Krave. Maribor debele 5.75—7 din, plemenske 5.50—7 din, klobasarice 4—5 din, molzne 6—8 din, breje 5.50—7 din; Ptuj I. 7 din, II. 6 din, III. 4 din; Lendava 4—5 din; Kranj I. 8.25 din, II. 7 din, III. 6 din; Kamnik I. 7 din, II. 5.75 din, III. 4.75 din kg žive teže.

Telece. Maribor 6.30—8 din, Ptuj I. 7 din, II. 6 din, III. 5 din; Lendava I. 6—7 din, II. 5—6 din; Kranj I. 9 din, II. 8 din, III. 6.75 din; Kamnik I. 7.50 din, II. 6.50 din, III. 5 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 7—9 din, Ptuj 6.50 din, Lendava I. 6 din, II. 5—5.50 din; Kranj I. 9 din, II. 8 din; Kamnik I. 9 din, II. 8 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 80—130 din, 7—9 tednov 135—170 din, 3—4 mesece 200—330 din, 5—7 mesecev 350—500 din, 8—10 mesecev 510—700 din, 1 leto stare 720—1150 din komad; 1 kg žive teže 8—10.50 din, 1 kg mrtve teže pa 12—16 din.

Pršutarji (proleki). Ptuj 10 din, Lendava 11 do 12 din, Kranj 14—15 din, Kamnik 10 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 11 din, Lendava 13—14 din, Kranj 16.25 din, Kamnik 12—13 din kg žive teže.

Tržne cene

Žito. Ptuj: pšenica 260 din, ječmen 275 din, rž 200 din, oves 300 din, koruza 250 din; Lendava: pšenica 300 din, ječmen 260 din, rž 230 din,

koruza 260 din; Kamnik: pšenica 300—320 din, ječmen 350 din, rž 300 din, oves 250—300 din, koruza 300—350 din 100 kg.

Seno. Maribor 80 din, Ptuj 75—100 din, Kranj 150 din, Kamnik 100—150 din 100 kg.

Slama. Maribor 40 din, Ptuj 45 din, Kranj 75 din 100 kg.

Med. Večji čebelarji drže med po 30 din kg, na trgu v Ptujju je pa bil po 20 din, v Lendavi po 22—24 din, v Kranju po 26—28 din kg.

Volna. Kranj neoprana 34—38 din, oprana 38 do 44 din kg.

Kože. Goveje: Maribor 14 din, Ptuj 13 din, Lendava 12 din, Kranj 16—18 din, Kamnik 14 do 17 din kg. — Telečje: Maribor 20 din, Ptuj 16—18 din, Kranj 20 din kg. — Svinjske: Maribor 7 din, Kranj 8—12 din, Kamnik 8 din kg.

Jabolka. Ptuj I. 6 din, II. 3.50 din, III. 2.60 din; Maribor I. 8 din, II. 6 din, III. 4 din; Lendava I. 4.50 din, II. 2.50 din; Kranj I. 10 din, II. 6—8 din, III. 3—6 din kg.

Hruške. Maribor 8 din, Ptuj 6 din, Kranj I. 10—14 din, II. 8—10 din, III. 4—8 din kg.

Drva. Maribor 170 din, Ptuj 125 din, Lendava 140 din, Kranj 140—150 din, Kamnik 120 din kubični meter.

Surovo maslo. Maribor 32—40 din, Lendava 30 do 35 din, Kamnik 36 din kg.

Mariborski trg

Zelenjad. Krompir 1.50—1.60 din, čebula 3—4, česen 6—10 din, kislje zelje 5 din, hren 7—9 din, paradižniki 2.50—5 din, fižol v stročju 2—4 din kilogram. — Zelje 0.50—3.50 din, repa 0.25—0.50 din, kumarca 0.25—1.50 din, karfijola 2—10 din, ohrovt 0.50—2.50 din, zelena 0.50—3 din, buča 0.50—4 din, glavната solata in endivija 0.50—1.50 din, por 0.50—1 din, redkev 0.25—0.50 din komad. — 5—7 kumarce za vlaganje 1 din, 4—7 paprik 1 din, kupček radiča, špinaca, vrtnega korenja, graha v stročju in pese 1 din, 2—6 kolerabi 1 din, šopek petršilja in majarona 0.50—1 din, liter luščenega graha 10—12.50 din.

Sadje. Jabolka 3—6 din, hruške 8—16 din, slive 8—10 din, breskve 10—20 din, grozdje 12—16 din, celi orehi 8—9 din, luščeni 24—28 din kg. — Borovnice (črnice) 2 din, maline 4 din, brusnice 10 din, ringlo 3—4 din, šipek 3 din liter; limona 0.75 do 1.50 din komad.

Žito. Pšenica 2.75 din, rž 2.50 din, ječmen 2 do 2.25 din, koruza 4 din, oves 1.75 din, proso 4 din, ajda 2 din, proseno pšeno 5—6 din, fižol 3—5 din liter.

Mlečni izdelki. Smetana 10—12.50 din, mleko 2—2.50 din liter. Surovo maslo 30—32 din, čajno 36—40 din, kuhano 40 din, domači sir 10—12 din kilogram. Jajce 0.80—1.25 din.

Perutnina. Kokoš 24—35 din, par piščancev 26 do 70 din, gos 40—55 din, puran 45—60 din, raca 16—23 din, domači zajec 10—120 din.

Meso. Govedina 14—16 din, svinjina 17—19 din, salo in slanina 20—22 din, pljuča 8—10 din, jetra 10—12 din, rebra 14—16 din, glava 10—12 din, ribe 21—22 din, karpi 16 din, belice 9—10 din, morske ribe 10—24 din, zajec 16—18 din kg. Ledvice in noge 2—3 din komad.

Uradna odločba tržnega nadzorstva določa za krompir 1.60 din kg, za brusnice 10 din liter, za črnice 1 din liter in za pšenico 2.75 din liter.

Sejmi

23. septembra svinjski: Središče — 24. septembra tržni dan: Dolnja Lendava; živinski: Maribor; živinski in kramarski: Slovenska Bistrica — 25. septembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 26. septembra tržni dan: Turnišče — 27. septembra svinjski: Maribor — 28. septembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Dolnja Lendava.

Razgovori z našimi naročniki

Stara vloga. D. S. Ni stvar zapuščinskega sodišča (ali notarja kot sodnega komisarja), da razdeli vlogo med dediče, odnosno jo izterja. Ako je Vaša pokojna teta zapustila denar, naložen v hranilnici, ter je več dedičev, izda zapuščinsko sodišče le prisojilo, glasom katerega se zapuščina prisojil dedičem do številčno določenega dela (vsakemu ena tretjina, četrtina). S tem prisojilom in prepisom inventurnega zapisnika (iz katerega je razvidno, da spada med zapuščino navedena vloga, odnosno vložna knjijca), zahtevajte od hranilnice, da Vam izda novo, na Vaše ime in na pododovani delež glasečo se vložno knjijico. V to

knjijico bo hranilnica zabeležila, da je delni prepis iz stare vložne knjijice. Radi tega nikakor ni res, da bi lahko vsi dediči naenkrat zahtevali izplačilo vloge, odnosno (z ozirom na zaščito, ki jo uživa hranilnica) ves izplačilni obrok, marveč si hranilnica sama prav lahko izračuna, koliko ima, oziroma sme posameznemu dediču izplačati. — Ako ste v zapuščinskem postopanju sklenili dedni dogovor in je iz tega razvidno, da Vam pritiče del vloge (oziroma kolikšen del), predložite hranilnici prepis dogovora. — Morda še niso plačane dedne pristojbine, ko še ni izdano prisojilo. Druga razloga ne vidimo, zakaj se zapuščinsko po-

stopanje ne dokonča. Ako se zavlačuje brez razloga, lahko napravite nadzorstveno pritožbo na predsedništvo nadrejenega okrožnega sodišča.

Ugodno posojilo — hipoteka. A. P. G. Ako Vam domači denarni zavod ne more dati posojila v zadostni višini, se obrnite — lahko tudi pismeno — na Spodnještajersko ljudsko posojilnico v Mariboru, Gosposka ulica, ki Vam bo sporočila pogoje. Vsekakor bo zahtevala zemljiškoknjižno zavarovanje, katero boste mogli nuditi zaenkrat le na svojem starem posestvu. Izdražbano posestvo bo na Vas prepisano šele, ko bodo izpolnjeni vsi dražbeni pogoji. Morda se nahaja na novem posestvu kaka hipoteka; zadevni dolg bi eventualno Vi prevzeli, ako vknjiženi upnik s tem soglašala.

Poroka pred pet in pol leta — hranilec ali skrajšan rok? K. K. Ako bi nam bili navedli krstno ime svojega moža in rojstni kraj, bi bili lahko poizvedeli pri vojaški oblasti, kaj se bo dalo doseči. Vsekakor ni točno, da bi morali biti najmanj šest let poročeni. Napravite takoj prošnjo na poveljstvo mariborskega vojaškega okrožja, naj se Vašemu možu prizna lastnost hranilca ali pa vsaj pravica do skrajšane roka. Ker ne plačujeta več nego 120 din neposrednih davkov in morata skrbeti za dva nedoletna otroka, mu pritiče svojstvo hranilca, ako je že pet let oddeljen od domače zadruge, odnosno rodbine. Slednje bi trebalo dokazati s sodno listino ali notarskim pismom, ako pa tega ne posedujete, priložite izročilno ali eventualno drugo pogodbo ter potrdilo od strani občine. V ostalem morate priložiti rodbinsko polo (lahko nekolkovano), ptdrilo o višini predpisanih davkov ter občinsko potrdilo, da je Vaš mož res hranilec rodbine. Prošnjo je kolkovati z 10 din kolkom ter priložiti 20 din kolek za rešitev.

Posojilnica terja ves dolg, čeprav so obresti plačane. Ž. M. Prečitajte natančno besedilo zadolžniče. Običajno vsebujejo zadolžnice, izdane od denarnih zavodov, določbo, da sme posojilodajalka vsak čas zahtevati vrnitev celotne glavnice, čeprav morda istočasno piše, da posodi denar za 10 ali 20 let. — Ako ni bilo posebej dogovorjeno, kdaj je treba posojilo vrniti, sme posojilodajalka zahtevati povračilo po lastni volji. — Niste dolžni dopustiti, da bi načelnik posojilnice znesek, ki ga hočete plačati iz naslova obresti, vpisal kot odplačilo na glavnici. — Iz edinega razloga, ker ste mali vaški obrtnik, Vam ne pritiče nikaka zaščita, odnosno olajšave pri vračilu posojila in plačilu obresti. Ako imate v mislih kmetstvo zaščito, morate biti kmet v smislu uredbe o likvidaciji kmetjskih dolgov; obdavčeni dohodki iz obrti ne smejo presegati obdavčenih dohodkov iz kmetijstva.

Davčna uprava terja že četrti obrok kmetjskega dolga. J. S. Stališče davčne uprave je žal pravilno. V Vašem primeru, ko gre za dolgove pri denarnih zavodih, prevzete od PAB, morate plačati vse doslej zapadle obroke (počenši s 1. novembrom 1936) in ne šele od dneva, ko ste dobili obračun od PAB, naprej zapadle. Vaše mnenje velja le glede plačila terjatev zasebnih upnikov, ki niso do 2. marca 1939 pokrenili postopka v svrhu zamenjave starih dolžniških listin z novimi. V kolikor ste v plačilnih težkočah radi slabih letin, prihajajo slednje v poštev le, ako so Vas zadele elementarne nezgode, zaradi katerih ste bili oproščeni plačila davkov, in sicer le v tej smeri, da, ako niste plačali kakega dospellega obroka, radi tega upnica ne pridobi pravice, takoj zahtevati plačilo celotnega ostanka znižanega dolga.

Naknadno izterjavanje obresti od brezobrestnega posojila. D. A. Preglejte natančno posojilno pogodbo, odnosno dolžno pismo. Ako stoji v njem, da je posojilo brezobrestno, tedaj posojilodajalec (Savez agrarnih zadrug) ni upravičen, da terja sedaj kake obresti. Ako ni bila dogovorjena brezobrestnost, ste po zakonu dolžni plačevati od onega dne naprej, ko bi morali po dogovoru posojilo vrniti, petodstotne obresti od dotičnega zneska, odnosno obroka. Terjatev na obrestih zastara v treh letih po njenem nastanku, prekine se pa zastaranje, ako je poterjani posojiljemalec morda plačilo obresti obljubil. Od dne obljube naprej teče nov triletni zastaralni rok.

Veljavnost določitev meje pred desetimi leti po prejšnjem lastniku. I. I. Prejšnji gospodar je bil ob času, ko je bil lastnik posestva, upravičen s sosedom postaviti mejnike brez sodelovanja geometra ter brez prič. Ta meja je za Vas mero-dajna, zlasti, ker se ob sklepu kupoprodajne pogodbe ni nič govorilo o tem, kako, odnosno kje stoji mejniki. Mapa meja ni važna in je napram sosedu proti njegovi volji ne morete z uspehom uveljaviti. Čeprav bi Vam bil prejšnji lastnik prodal posestvo izrecno po mapnih mejah, bi se sosedu ne trebalo umakniti, ker je določitev meje pred desetimi leti postala takoj

učinkovita in je še vedno obvezna za obe strani; odgovarjal bi Vam le prejšnji lastnik odškodninsko.

Odvzem lovskih pušk — vrnitev lastnih lovišč. F. P. S. Odvzema lovskih pušk ne smete smatrati za šikaniranje. Čeprav je namreč upravna oblast na pravilno prijavo orožja izdala orožni list, ga sme zopet odvzeti, ker po svojem prostem preudarku dovoljuje posest in nošnjo orožja. Za odvzem je pa najbrž morala imeti svoje razloge. Vsekakor je možna ponovna prošnja za izdajo orožnega lista, odnosno vrnitev puške ter dovolitev njene posesti ter nošnje. — Lovski zakon iz leta 1931., ki je določal, da ima pravico do lova na svojem lastnem posestvu le oni, čigar posestvo meri najmanj 120 ha, je bil leta 1938. spremenjen v tem smislu, da dotičnik, ki je pred stopanjem v veljavo zakona o lovu iz leta 1931. posedoval posestvo v izmeri najmanj 115 ha ter pravico do lova na tem svojem posestvu, to pravico obdrži, odnosno zopet dobi nazaj. V primeru, če je tako lastno lovišče že bilo priključeno občinskemu lovišču in na javni licitaciji dano pod zakup, se lahko vodi po predpisih § 6. zakona o lovu po izteku obstoječe zakupne pogodbe. Do izteka obstoječe zakupne pogodbe pa imajo lastniki teh lovišč le pravico do izplačila sorazmernega dela letne zakupnine. (Samovoljno ne morete lovišča lovskemu zakupniku odvzeti pred iztekom zakupne pogodbe!) Če je odstrel posameznih vrst divjačine v občinskem lovišču po licitacijskih pogojih omejen, se mora omejiti odstrel tudi v dotičnem lastnem lovišču. — Zakon je za vse občine dravske banovine enak. Proti kršitvi zakona imate pravico pritožbe na okrajno načelstvo.

Zdravniška posvetovalnica

G. Fr. S., Nova cerkev. Vašega vprašanja nismo dobili, zato je Vaša jeza nepotrebna. Vašo dopisnico izročim uredništvu.

V kaj zaupajo angleški mornarji

Znano je, da so mornarji zelo vdani praznovanju. Kadar koli sliši angleška mornarica, da je bilo napadeno angleško vojno pristanišče Portsmouth od nemških bombnikov, se vneta zanima za povzročeno škodo. Omenjeno pristanišče hrani namreč narodno svetišče Anglije.

Je to stara lesena bojna ladja »Victory«, s katero je pričel angleški admiral Nelson pomorsko bitko pri Trafalgarju leta 1805. z besedami: »Anglija pričakuje, da bo storil vsak svojo dolžnost.« Proti koncu zmagovite bitke, v kateri so Angleži porazili združeno francosko in špansko brodoge, je padel Nelson, za-

det od krogle. Njegova kri je napojila krov zgoraj omenjene ladje. Preden je izdihnil ta največji angleški admiral, je izrekel besede: »Hvala Bogu, jaz sem storil svojo dolžnost. Zmaga pri Trafalgarju je zasigurala Veliki Britaniji nadoblast nad vsemi morji.«

Stara barka »Victory« je še danes zasidrana v Portsmouthu in z njenih jamborov vihra angleška zastava. Angleški poromščaki trdno verujejo, da je glede angleške nadvlade na morju na onem svetu povprašani Nelsonov duh odgovoril: »Anglija bo gospodar na morju, dokler bo plapolala zastava z jamborov ladje Victory.«

Ga. E. S., Št. Danijel. Bila ste operirana na želodcu. Sedaj ste slaba, nemirna in često gladna. Moti se Vam po glavi in popada Vas omedlevica. — Moral bi vedeti, kakšna operacija na želodcu se je izvršila. Po Vašem dolgem opisovanju sodeč, trpite na slabokrvnosti. Skusite čaj iz rmanovih listov, ki jih že sedaj dosti najdete na travnikih. Vsako jutro pijte eno skodelico. Seveda je mnogo krivo tudi Vaše stanje — ampak po toči zvoniti je prepozno. Ko bo vse srečno za Vami, pa se oglasite pri zdravniku, da Vas natančno pregleda in določi lek.

G. M. R., Melanjski vrh. Svetujem Vam, da se zaupate ženskemu zdravniku specialistu, ki Vam bo kot strokovnjak najprej pomagal.

G. I. P., Skorno. V zadnji številki »Slov. gospodarja« sem že odgovoril drugemu vprašalcu na Vaše vprašanje. Preberite! Vi pa revmatizma nimate, temveč imate neko novotvorbo (bulo) pod kolenom, ki tlači na živec. Zato bolečine in mravlje v stopalu. Treba, da odidete k zdravniku, ki Vas bo poslal v bolnišnico na operacijo. Potem boste zdrav. Tu koprive in žavbe ne pomagajo.

G. A. L., Sv. Benedikt. Bili ste že večkrat v bolnišnici in pri zdravnikih, ki so tudi na röntgenu ugotovili, da ste notranje zdrav. Le živul Vas mučijo. — Vi tudi malo preveč mislite na svojo bolezen! Mislite, da drugi ne trpe podobnih bolečin, pa si dajo dopovedati. V bolnišnici so Vam dobro povedali, da ste notranje zdrav. Kaj torej vedno mislite na srce, pljuča, želodec itd.? Če je to tako zdravo, kakor pri Vas, je vredno več, kakor vse premoženje. — Živce pa zdravite z mrzlimi kopelmi. Umijte se zjutraj in zvečer z mrzlo vodo po vsem telesu. Pustite tobak in alkohol, če ju uživata. Pijte večkrat na dan (dva do trikrat) baldrijanov čaj ali pa baldrijanove kapljice, kar dobite za majhen denar v lekarni. Hodite zgodaj spat in spite, oziroma ležite dolgo. Mogoče Vam bo to stanje zboljšalo. Potem pa pokličite na pomoč še tudi malo trdne volje.

Sovjetska armada prenovljena?

Letošnjo spomlad, nekaj tednov za tem, ko je bil postavljen maršal Vorošilov za predsednika novoustanovljenega obrambnega sveta, so bile izvedene v »rdeči in kmečki armadi«, kakor imenujejo uradno sovjetsko vojsko, velike spremembe, katere so bile pred nedavnim zaključene.

Po temeljiti prenovitvi ni več opaziti, da bi stopal rdeči vojak brez pozdrava mimo predstojnika, kakor so to prakticirali v 20 letni povojni dobi. Sovjetski vojak se ne sme na podlagi revolucionarnega prava pritožiti na najvišje mesto, ampak se mora držati tozadnjevo postopnega reda od prve do rhovne oblasti. Predvsem so utrdili v prenovljeni sovjetski armadi položaj častnika komandirja, kar je vidno tudi na zunaj z vpeljavo novih blestečih uniform za višje častnike. Tudi naslov »general« je zopet vpeljan. Maršal je od daleč spoznati na zlati zvezdi krog vratu, v katero je vdelan briljantni okrasek.

Bistvena sprememba v sovjetski armadi pa je odstranitev političnih komisarjev, ki so bili dodeljeni vsaki pomembnejši vojaški ednici. Sovjetska vojska se je rodila iz državljanske vojne in so jo tvorili nezadovoljneži ter ljudje iz vseh mogočih levičarskih struj,

po večini pa brez vsake prave politične naobrazenosti. Vladujoča, skrajna pa le neznatna komunistična stranka, je bila tako rekoč prisiljena, da je vzgojila čete za svoje vzore. Radi tega je bil dodeljen vsaki večji skupini nekaj politični pridigar ali misijonar, katerega so imenovali političnega komisarja. Ta komisar je bila odločilna in zadnja inštanca, kateri se je moral celo v čisto vojaških zadevah podvreči poveljnik. Svojo veliko moč pa so politični komisarji pogostokrat plačali presneto drago. V armadnem povelju iz prve revolucionarne dobe je točka, ki pravi: »Ako se kaka četa prostovoljno umakne, zapade komisar dotičnega oddelka smrti.«

Od prvih časov revolucije pa do danes je dorastel v Rusiji nov rod, ki bi naj bil politično tolikanj zanesljiv, da je Vorošilov odpravil politične komisarje.

Očividci trdijo, da se ne razlikuje sovjetska armada po uvedbi strogega reda in vsestranske prenovitve od drugih vojsk v Evropi.

Ti hotel si, da rod naš ne premine,
in šli smo skozi solz, krvi ožine,
graščinski bič in turških konj navale.

V. Beličič.

Nastop Ljubljane in Celja proti špekulantom z živili

Ljubljanska policija je izvedla sporazumno s tržnim nadzorstvom pregled zalog raznih živil. Pri nekem peku je ugotovila, da kruh ni odgovarjal predpisani teži. Pek je bil kaznovan na 2000 din denarne globe in še ovađen sodišču.

Komisija je dalje zasledila v skladišču Fr. Schnabla v Ljubljani kar cel vagon bele moke »00«. Ta trgovec je imel v navadnih razmerah kvečjemu 15 vreč moke. Stranke so pri trgovcu večkrat povpraševale po beli moki. Trgovec je odgovarjal, da je nima in da bi rad s njo postregel vsaj svoje stalne odjemalce. Drugim strankam, ki niso pri njem jemale, pa sploh ni dajal nikakega odgovora, kakor samo, da nima moke.

Komisija je v skladišču našla veliko zalogo. Skladišče je bilo skoraj zabasano z vrečami

moke. Takoj so trgovcu zaplenili vso zalogo. Bilo je 10.200 kg lepe bele moke. Okrajno sodišče je zaplenitev potrdilo, policija ga je pa vrhu tega še za tri mesece priprla v eno izmed najsiromašnejših vasi v kočevskem okraju.

V Celju je odkrila policija na Mariborski cesti neko skladišče, v katerem je bilo 2000 kg slanine. Lastnik slanine je neki jud iz Sombora. Ta je svojemu celjskemu zastopniku sporočil in mu dal strog nalog, da ne sme pod nobenim pogojem slanine prodajati pod 25.10 din kilogram na debelo. Najvišja cena slanini v Celju je 22 din, vračunši še mestno trošarino pa 23 din kg. Ta zaloga slanine je bila zaplenjena, lastnik, somborski jud, je bil ovađen, ker nima od pristojne oblasti (banske uprave) uradnega dovoljenja, da sme slanino prodajati po 25.10 din kilogram.

Špekulanti z usnjem se naj zaprejo!

Zgoraj poročamo o odločnih ukrepih ljubljanske in celjske policije proti špekulantom. S tem v zvezi opozarjamo oblast še na drug skrajno brezvesten način špekulacije, ki se vrši v trgovini z usnjem. Kože se v zadnjem času po tržnih poročilih niso prav nič podražile in se cena kož, posebno svinjskih, v sedanji vojni dobi ni skoraj nič dvignila. Na drugi strani so pa judovski špekulanti dvignili ceno usnju, posebno podplatom že za 150 odstotkov in tirajo cene še vedno navzgor. Poleg tega usnja in podplatom skoraj ni dobiti, čeprav morajo pri raznih špekulantih brez dvoma obstojati zelo velike zaloge usnja.

Oblast prosimo, da v tem oziru napravi red, da uradno določi na podlagi cen kož in stroškov strojenja cene usnju in podplatom. Poleg tega se naj po trgovinah z usnjem izvrši pregled blaga, kajti judovski špekulanti prav go-

tovo skrivajo usnje, da bi pozimi lahko cene še bolj navili.

S takim ukrepom bi se zaščitilo predvsem revno kmečko ljudstvo, ki baš sedaj v jeseni v večji meri kupuje zase in za otroke usnje in podplate za napravo obutve po domačih čevljarjih. Čez poletje je kmečko ljudstvo večinoma hodilo boso in ni bilo v tolikšni meri vezano na obutev. Sedaj na zimo pa mora vsak kmečki gospodar svojo družino obuti in je več kot nesramno, da se ga baš sedaj odira s tako gorostasnim povišanjem cen usnja, ki podraži par čevljev kar za 150 din!

Kmečko ljudstvo pa tudi vse ostalo revno prebivalstvo bo oblastem zelo hvaležno, če bodo tudi tu napravile red ter jih rešile sedanjega odiranja raznih judovskih in krščenih pijavk ter špekulantov z usnjem in obutvenimi potrebščinami sploh.

Naznanila

Študijski knjižnici v Mariboru so se z 11. septembrom uvedle zopet deljene uradne ure. Knjige se izposojajo vsak delavnik od pol štiri do pol sedem, ob sobotah od pol štiri do pol šestih. V istem času bo odprta tudi čitalnica.

Društvo organistov za lavantinsko škofijo ima letos svoj redni občni zbor 25. septembra ob 9.30 v Zadrudni gospodarski banki v Mariboru. Vse člane in tudi nečlane vljudno prosimo, da posvetijo večje zanimanje za društvo in se v čim večjem številu udeležijo občnega zbora. Povabljenih je tudi več odličnih osebnosti in govornikov. Zato naj ne bo nikogar izmed naših vrst, ki bi se ne udeležil občnega zbora!

Zadrudna šola v Ljubljani. Kot druga leta, bo tudi letos v Ljubljani na Dvorazredni trgovski šoli Zadrudna šola, ki se začne sredi oktobra in traja do Velike noči. Šola ima dva letnika, prvega za začetnike, drugega za tiste, ki so prvi letnik uspešno dovršili. Sprejemajo se v šolo fantje, ki žele kasneje delati pri zadržgah. Želeti je, da bi se oglasili v prvi letnik zlasti fantje iz takih krajev, odkoder v šoli še ni bilo nikogar. Prosilci morajo poslati prošnje za sprejem na Zadrudno zvezo v Ljubljani, in sicer do 25. septembra. Priložiti morajo zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Sprejemajo se le zdravi in dobro priporočeni mladeniči. Podrobnejša pojasnila o pogojih sprejema daje Zadrudna zveza v Ljubljani.

Zimska kmetijska šola pri Sv. Juriju ob j. ž. prične svoj prvi tečaj 4. novembra ter sprejme vanj do 24 učencev. Ta tečaj je petmesečen in traja do 31. marca 1941. Učenci, ki ga dovršijo, bodo prihodnje jesen sprejeti v drugi tečaj, ki bo trajal prav tako pet zimskih mesecev. Prednost zimske kmetijske šole tiči v tem, da se kmečki sinovi pozimi teoretično in deloma praktično izobrazijo v vseh kmetijskih panogah, poleti pa pomagajo doma na kmetiji. Tako ima kmet zanesljivega delavca doma tedaj, ko ga najbolj potre-

buje. To je posebno važno v današnjih časih, ko mora toliko naših kmečkih fantov in mož ob času najhujšega dela na orožne vaje. Druga prednost je v tem, da kmečki gospodar laže poravnava v enem letu oskrbovalnino za pet mesecev kot pri celoletni kmetijski šoli za enajst in pol mesecev. V zimsko šolo se sprejmejo najmanj 16 let stari sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na domači kmetiji. Prošnji za sprejem je priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o nravnosti, izjave staršev ali varuha (banovinski kolek za 4 din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja ter izjaviti, da ostane proslenc po končani šoli na domači kmetiji, končno davčno ali občinsko potrdilo (brez kolk) o velikosti posestva in višini letnih neposrednih davkov (to zaradi dosege banovinskega prispevka). Navesti je tudi točen naslov prisilca in zadnjo pošto. Gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Oskrbtnina znaša mesečno 100 do 200 din (po premoženjskih razmerah staršev) in se plačuje mesečno v naprej. Pri vstopu v šolo preišče šolski zdravnik zdravstveno stanje učencev; bolni se odklonijo. Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane z banovinskim kolkom za 10 din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole v št. Juriju ob j. ž. najpozneje do 1. oktobra 1940. Vsa potrebna pojasnila daje ravnateljstvo. — Kmetje, pošljite svoje sinove v kmetijske šole!

Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoju krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz želodca, nastalih zaradi zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefovno« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefovno« grenko vodo in jo dobro preneso tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Loterija ZAKŠ se vrši nepreklončno na Silvestrovo, 31. decembra 1940! Loterija je bila preložena za leto dni radi tega, ker niso bile srečke razprodane v zadostnem številu in pa, ker so bili glavni činitelji zadržani radi bolezni, pozneje pa radi orožnih vaj. Kdor je kupil srečko loterije ZAKŠ, naj bo brez skrbi, saj ga na Silvestrovo čakajo tri motorna kolesa, pohištvo, radio, šivalni stroji, kolesa, obleka, vino, žganje, sadje, žito, sadno drevje itd. Če koga ti lepi dobitki še mikajo, naj se oskrbi s srečkami ZAKŠ. Dobi jih po 4 din komad v pisarni ZAKŠ, Ljubljana, Tyrševa 166, in pri odbornikih podružnic ZAKŠ po vsej Sloveniji. Z naročilom srečk je treba pohiteti, kajti v enem letu se je število zelo skrčilo in jih je le malo na razpolago. Ne zamudite torej prilike ter se čimprej oskrbite s srečkami efektne loterije ZAKŠ!

Redni jesenski pregled (licenciranje) bikov in merjascev. V sredo, 18. septembra, ob 8 pri Sv. Rupertu v Slov. goricah za občino Sv. Rupert; ob 10.30 pri Sv. Lenartu v Slov. goricah za občino Sv. Lenart; ob 15 pri Sv. Juriju v Slov. goricah. — V četrtek, 19. septembra, ob 9 pri Mariji Snežni za občino Velka; ob 13 pri Sv. Anu v Slov. goricah za občino Sv. Ana. — V ponedeljek, 23. septembra, ob 8 pri Sv. Petru za občino Košaki; ob 9.30 pri Sv. Marjeti ob Pesnici za občino Sv. Marjeta ob Pesnici; ob 11.30 pri Sv. Jakobu v Slov. goricah za občino Sv. Jakob; ob 15 v Jarenini za občino Jarenina. — V sredo, 25. septembra, ob 8 na Ranci za občino Pesnica in Košaki; ob 10 v št. Ilju v Slov. goricah za občino št. Ilj; ob 14 v Kamnici za občino Kamnica; ob 15.30 v Selnici ob Dravi za občino Selnica. — V četrtek, 26. septembra, ob 8 v Sp. Dupleku za občino Duplek; ob 10 v Zg. Sv. Kungoti za občino Zg. Sv. Kungota in Sv. Križ nad Mariborom; ob 12.30 pri Sv. Juriju ob Pesnici za občino Sv. Jurij; ob 15 za občino Svečina.

Hoče. Fantovski odsek ima v sredo, dne 25. septembra, ob pol osmih zvečer svoj redni občni zbor.

Fram. Cerkveni pevski zbor ponovi na splošno željo v nedeljo, 22. septembra, ob 19 v Zöhrerjevi dvorani spevoigr »Darinka« in »Mlada Breda«. Čisti dobček je namenjen za nove orgle. Za obilen obisk se priporočajo prireditelji.

Dornova pri Ptuj. Le še par dni nas loči od našega prvega mladinskega dne. Tudi ti dnevi bodo minili v pripravah na igrišču in v telovadnici. Ta dan moramo pač pokazati vsem prijateljem mladine, da so naše vrste številne, strnjene in nepremagljive, naša srca pa vneta za Boga, narod in domovino. Zato danes ponovno opozarjamo vso katoliško javnost Ptuj in okolice, naj pride v čim večjem številu v nedeljo, dne 22. septembra, v Dornovo na naš mladinski praznik. Že zjutraj se zbero mladci pred cerkvijo sv. Doroteje, kjer se bodo vršile obvezne tekme za vse mladčevske čete, ki istih še niso izvršile. Ob 9 se zberemo pred cerkvijo, nato gremo v sprevedu h graščinski kapeli k sv. maši. Ne pozabite kupiti knjižico za 50 par, kjer imate skupne molitve in ljudske pesmi, ki jih bomo peli med sv. mašo. Po sv. maši bo mladčevsko zborovanje. Ob 14 bodo slovesne večernice, nato pa na telovadišču v graščini javni nastop mladcev ptujškega okrožja, Fantovskega odseka in Dekliškega krožka v Dornovi s sodelovanjem bratskih odsekov in sestriških krožkov. Po nastopu bodo podeljene mladčevske diplome. Za vstopnino k celodnevni prireditvi velja znak za 3 din. Za vse bo poskrbljeno. In tudi pri srečolovu vam bo postreženo. Pridite vsi! Bog živ!

Prošnja. Edinice FO in gasilskih čet na področju obeh mariborskih okrajev se opetovano prosijo, da pošljejo Protituberkulozni ligi v Mariboru obračune, odnosno vrnejo nabiralne listke, ki so jim bili poslani za letošnji protituberkulozni teden. Je nujno!

POIŠČITE!

Kje je drugi veslač?

Za zločinci

1.

»Od kdaj torej pogrešate vašega moža?«

»Pred desetimi tedni je odpotoval in od tedaj ni glasu o njem. Ne morem ne jesti, ne spati. Od strahu in žalosti sem že na pol mrtva...«

»Gospa, zberite se in mi povejte vse, kar veste o stvari.«

»Lani 5. novembra je odpotoval, da bi iztirjal neke dolgove...«

»Mož je bil torej trgovec?«

»Živinski trgovec, gospod komisar.«

»Ali poznate dolžnike?«

»Žal, nobenega. Mož z nami ni govoril o poslovnih zadevah. Knjig tudi ni vodil, ker ni bil prijatelj pisarij. Samo v beležnici, ki jo je vedno imel pri sebi, je imel zabeležene svoje dolžnike.«

»Doma niste našli nobenih zapiskov?«

»Ne, gospod komisar. Vse sem preiskala. Ker je zelo rad potoval, je vse stvari navadno osebno uredil.«

»Tako je verjetno, da je imel pri sebi večjo vsoto?«

»Na povratku gotovo.«

»Koliko je bil star vaš mož?«

»Dva in petdeset let.«

»Kake rasti je bil?«

»Bil je srednje velik, plečat in zelo močan.«

»Je često potoval?«

»Često. Na potu je bil po cele mesece, a mi je vsaj vsaka dva tedna poslal s pota kako razglednico.«

»Kakšne zunanosti je bil?«

»Imel je zdravo, temno barvo, rjave oči, črne lase, črno brado, zdrave zobe, poln, okrogel obraz. Na sebi je imel temnomodro obleko, visoke škornje, kožuh in kučmo.«

»Je bil oborožen?«

»Vedno. V torbi je nosil dva samokresa. Razen tega je vedno nosil s seboj debelo okovano palico.«

»Zakaj niste zadeve prej prijavili?«

»V zadnjih šestih tednih sem se obrnila na vse sorodnike, prijatelje in znance z vprašanjem, če vedo kaj o njem. Upala sem, da bom dobila kak povoljen odgovor. Ker se to ni zgodilo in ni upanja, da bi se še zgodilo, sem se sedaj obrnila na policijo. Prej vas pač nisem hotela nadlegovati. Sedaj pa vas s povzdignjenimi rokami prosim, storite, kar vam je mogoče, da se zadeva razjasni. Zelo se bojim, da je mož postal žrtev zločina.«

»Gospa Boruček, obljubljam vam, da bom storil vse, kar je v moji moči.«

»Za tistega, ki bo našel sled za mojim možem, razpisujem 1000 rubljev.«

»Prav. To bo pojasnitev pospešilo. Pogum torej, vse upanje ni izgubljeno.«

Gospa se je nekoliko pomirjena vrnila domov.

Policija se je z vso vnemo podala na delo. Toda vsa poizvedovanja so ostala brezuspešna. Nazadnje je obveljalo mnenje, da je Boruček postal žrtev snežnega viharja, ki so po ruskih ravninah pogosti in zahtevajo marsikatero smrtno žrtev.

2.

Tako so minuli od obiska gospe Boruček pri policijskem komisarju štirje tedni, ko se je pojavil pri gospe nenadoma močen mož v policijski uniformi.

»Jaz sem Aleksej Dimitrov,« se je vljudno predstavil. »Pozorno sem spremljal poizvedovanja po vašem možu. Ker ste najbrž prenehali z njimi, sem se odločil, da jih bom na svojo roko nadaljeval. Gospod komisar mi je na večkratne prošnje to dovolil. Sedaj gre še za to, ali me boste podpirali pri delu.«

Za nesrečno gospo je bila že to tolažba, da se je našel mož, ki je imel upanje, da bo kaj izvedel o izgubljenem možu.

»Mislite, da vaše delo ne bo brezuspešno?«

»Gospa, jaz sem prepričan, da tak človek, ko vaš mož, ni mogel izginiti brez sledu. Tega seveda ne moremo vedeti, ali je še živ ali že mrtev. Poskusil pa bom.«

»Poskusite, gospod Dimitrov!« je živahno odgovorila gospa. »Jaz vam bom pomagala po svojih močeh.«

»Tako jutri se bom podal na pot. Prej pa bi še rad doznal za par stvari.«

»Vse vam bom povedala, kar vem. Vprašajte!«

»Preden začnem, vas prosim, da ostane vse, o čemer bova govorila, popolnoma tajno.«

»Bodite mirni; živi duši ne bom o tem govorila.«

»Dobro! Sedaj pa mi povejte, kako je bil vaš mož opravljen, ko je zadnjič šel od doma. Ali imate morda kakšno sliko iz zadnjega časa?«

Žena je poiskala v miznici najnovejšo možovo sliko.

»Tu je njegova slika iz prejšnjega leta.«

Policist si jo je ogledal.

»Je bil večji ali manjši od mene?«

»Nekoliko večji in bolj plečat.«

»Dobro. Sedaj pa poslušajte! Moj namen je ta, da bom na potu v vsakem oziru posnel vašega moža. Oskrbel si bom lasuljo, brado ter tako obleko in take škornje, kakor jih je on nosil.«

»Gospod Dimitrov, vaš načrt je izvrsten! Prosim pa, da odhod odložite za nekaj dni. Jaz bom v tem času oskrbela obleko, škornje, torbo in vse drugo, kar boste potrebovali. Vse bo podobno tistemu, kar je imel mož na sebi, ko je zadnjič odpotoval.«

Dimitrov je pristal na ta predlog. Kmalu nato se je poslovil.

Ko je čez nekaj dni spet prišel in preoblečen stopil pred gospo, je ta vzkliknila od presenečenja. Zdelo se ji je, da stoji pogrešani mož pred njo.

Policist je nato povprašal še o moževih posebnostih pri hoji, držanju palice, govorjenju in tako dalje. Nato se je slekel, zložil obleko in drugo v kovčeg ter se poslovil.

Na pot se je podal v navadni civilni obleki, ker v domačem kraju ni hotel vzbujati pozornosti.

(Konec sledi)

*

SMEJTE SE!

Kdor išče, ta najde

»Še nikoli nisem videl, da bi bili vi pri seji usta odprli!«

»Tako? Saj vendar zmerom zdeham, kadar vi govorite!«

Zlobno

Sodnik proglasi obtoženca za nekrivega, ker manjka dokazov in on trdovratno taji. Zatoženec nato svojemu zagovorniku, ki ga je slabo zagovarjal: »Ne, danes sem pa jaz vas izrezal!«

Dobro naredil

Zavarovalni agent: »Edini mož, ki sem ga pri naši družbi zavaroval za deset tisoč dinarjev, je umrl čez nekaj tednov.«

Prijatelj: »In kaj si naredil?«

Agent: »Njegovo vdovo sem vzel.«

Znak žalovanja

Gost: »Ali je kdo gostilničarjevih umrl, ker nosi on črn trak?«

Natakar: »Ne, ampak našemu najboljšemu pivcu je zdravnik prepovedal alkohol.«

Je že narejeno

Gospa sliši iz kuhinje v svojo sobo strašen rop in žvenketanje: »Slišite, Micka, kaj pa vendar delate?«

Micka, ki maje z glavo pri kupu črepinj: »Eh, nič, gospa. Je že narejeno!«

Odrezal se je

Gospod: »Fantek, je gospod oče doma?«
Fantek: »Prosim, da!«

Gospod, ki je že nekajkrat zaman pozvonil:
»Rekel si, da je oče doma, pa se nihče ne oglasi.«
Fantek: »Doma je, toda mi ne stanujemo v tej hiši...«

*

UGANITE!

Beograd pišemo v začetku s črko B in zadel pa s črko z. Je to res?

(Beograd v začetku B, zadel v začetku z.)

Kdo ne gre za nosom? (Rak.)

Kdo ni niti v vodi moker? (Senca.)

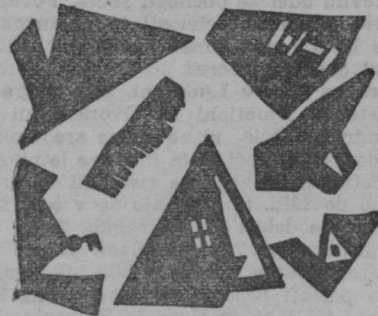
Kaj je toplejšje kot en kožuh? (Dva kožuha.)

Kje je zajcu najbolj vroče? (V kozici — kastrol.)

▲ Kozica — kastrol.

*

IGRAJTE SE!

Izrežite in sestavite kose in dobili boste sliko. Kakšno?

*

KAŠNO STAROST DOČAKAJO!

Muha: 2—4 mesece

Bolha: 2 meseca

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10 602

Telefon interurb. št. 2113

ZAHTEVAJTE NOVI CENIK

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA
HIŠA V JUGOSLAVIJI

Slovenski

CELJE 24

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Veča beseda v malem oglasu stane 1 din. (Preklci, Poslano, Ijave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20cm² 1 din, do velikosti 50cm² din 2*50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo hkrati plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Ofer, ena do dve delovni moči, brez otrok, z znanjem vinogradništva, se išče. Ponudbe na »Slovenskega gospodarja« pod »1313«.

Potrebujem služkinjo, 30—40 let staro, katera je za vsako delo. Naslov v upravi. 1343

Viničarsko službo pod zelo ugodnimi pogoji dobi družina z najmanj šestimi delovnimi močmi. Lahko sta tudi dve družini, vsaka s 3 do 4 močmi. Zaslужek prvovrsten. Dela in jela vedno dovolj. Janko Žunkovič, Naraplje pri Ptujski gori. 1347

Iščem viničarijo. Smo tri delovne moči. Naslov v upravi. 1352

Kmečko dekle, šole prosto, sprejme Horvat Lovro, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1350

Deklo, pošteno in zdravo, za kmečka dela, sprejme Mandl Marija, Spodnje Radvanje 8, Maribor. 1353

Sprejem razumno kmečko dekle, ki zna nekoliko kuhe, bi delala na vrtu in opravljala enega prašiča. Samo dve osebi v družini. Plača po dogovoru. Bolka Ivana, Sv. Jurij ob juž. žel. 1356

Mlajšega fanta z dežele za vrtna dela sprejme vrtnarija »Brandhof«, Studenci. 1358

Kmečki fant, star 14 let, se želi izučiti krojaštva. Napotnik Anton, Reka 56, Hoče. 1359

Iščem viničarja za Sv. Jakob-Slatenek, Gnus, Maribor, Sodna 26. 1365

Iščem pridnega, poštenega hlapca za vsa kmečka dela, zlasti veselje do živine. Služba stalna. Plača 300 din mesečno. Jože Remžgar, Verd 18, pošta Vrhnika. 1361

Pekovski vajenec se sprejme. Pekarna Ambroš, Dravograd. 1364

Kolarskega vajenca sprejme Čepe Anton, Počehova, p. Pesnica. 1367

Albumi, spominske knjige

v veliki izbiri in po ugodnih cenah
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Iščemo viničarja (3—4 delovne moči) za 1. november 1940. Ponudbe na Anončni zavod Sax, Maribor, pod »Priden«. 1368

POSESTVA:

V najem se odda novo zidana hiša z dvema sobama, četrt ure od Sv. Lenarta v Slov. goricah. Več se izve pri Karlu Grabušniku v Lornanju. 1351

Mlin in žago vzamem v najem ali samo eno. Naslov v upravi. 1355

Posekan gozd prodam. Pukl, Pekre 51, Limbuš. 1357

Proda se na obronku Slovenskih goric v lepi legi ob banovinski cesti 26 oralov veliko posestvo z zidanimi poslopji, oddaljeno od železniške postaje Moškanjci 2 km, od Ptuja 10 km. Brezplačne poizvedbe pri dr. Visenjaku v Ptuj. 1360

RAZNO:

Jabolčnik iz tropin napravite izvrsten, ako pridenete snov »Jablus«. S poštnino stane 100 litrov 71.—, 200 litrov 137.—, 300 litrov 191.—, 400 litrov 251.— din. Že nad tisoč pohvalnih pisem! Glavno zastopstvo »Jablus«, Podčetrtek. 1363

Spalnica ugodno na prodaj. Maribor, Loška 13. 1354

Rabljen gepl kupi Očkerl Metod, Jarenina. 1346

Šivalni stroj, pogrezljivi, poceni prodaja Ploj, trgovina, Pobrezje-Maribor, Aškerčeva 14. 1349

Posojila dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obrestujemo po 5%. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani. Zadruga »Moj Dom«, hranilna posojilnica, zastop. Aleksandrova c. 64, Maribor. Zato ne odlagajte, zglasite se čimprej. Priloga znamk 3 din. 1295

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, mečenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

MOSTIN za napravljanje izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 525

Preklje. Spodaj podpisani prekljujem, da sem razširjal po vasi neresnične vesti zoper g. Šajnovič Ignaca, predsednika občine Razkrižje, in g. Nemec Antona, občinskega tajnika, ter se jima tem potom zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. Klovár Martin. 1366

ZANATSKA BANKA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

nemoteno

dovoljuje posojila obrtnikom

in obrtnim podjetjem

AKTUALNA KNJIGA!

Stanovska država

Spisal dr. Jakob Aleksič. — Cena 12 din. Pošljite po položnici ali v znamkah 13 din in Vam jo dopošljemo!

Priporočamo takojšnje naročilo, ker je majhna naklada!

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR

Centrala: Maribor
v lastni palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

RAZNO:

Otomane, madrace, žične vložke, železno pohištvo in otroške vozičke dobavlja poceni »Obnova« F. Novak, Jurčičeva ul. 6. 1262

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Repico (rips), bučnice in sončnice zamenjate ali prodate najboljše v Oljarni, Maribor, Taborska ulica (pri mostu). 1274

Halo! Pomlad! Leto! **OSTANKI** mariborskih tekstilnih tovarnen, dobro uporabni, pristno-barvni, brez napak! »Paket serija H« 15—18 m prima oxfordov, turing in frenšev za posebno močne moške srajce v izbrano lepih vzorcih. »Paket serija M« 14—17 m za ženske obleke, dečke in predpasnike, deleni, kreton, druk, crepi itd. v najlepši sestavi. Vsak paket poštnine prosto 155 din. Za enako ceno dobavimo gornja paketa tudi mešano, vsakega polovico. »Paket serija Z« 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč, in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 200.—, Z-4 250.— in Z-5 300.— din. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler traja zaloga. Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem **RAZPOŠILJALNICA KOSMOS**, Maribor, Razlagova ulica 24/II.

Ne odlašajte! Pravočasno si nabavite za zimo razno manufakturno, perilo, nogavice, klobuke itd. po nizkih cenah samo v trgovini Josip Tušak pri Sv. Antonu. Velika zaloga razne železnine, kotlov in vsega, kar potrebujete za vaš dom. 1234

Še vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluže, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombineže, modrčke, srajce, oblekce, predpasnike, platno, odeje, koče, blago, perilo, konfekcijo, rute, šivalne potrebščine, galanterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Mara«, Koroška cesta 26 (poleg tržnice, Vodnikov trg). 1098

KUPUJE: **PRODAJA:**
hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah 1303
BANŌNO KOM. ZAVOD, MARIBOR

Še se dobi poceni blago!
za ženske obleke itd. pri **TRPINU, MARI-BOR, VETRINJSKA ULICA 15.** 1199

POZOR! Vsakovrsetne odpadke železja, kovine, cunj, litine, papirja, kupuje in plačuje po najvišjih cenah tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Koclja 14 in podružnica na vogalu Ptujске in Tržaške ceste. Telefon 21-30. — Kupujem tudi gumo in steklo!

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR

VLOM

STEKLO

KASKO

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ŽIVLJENJE

KARITAS

*V s a k
slovenski gospodar zavaruje
sebe, svoje in svoje imetje
le pri naši zavarovalnici*

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-